პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

წელიწადი მეორე

კომუნისტი

ს. კ. პ. ცენტრ. და თბილისის კომიტ. და სრუშ. საქარ. მ., მ., წ.-არმ. და მატროსთა დეპუტატების საბჭოთა ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტის ორგანო.

რედაქცია: თბილისი, კრუზენშტეინის ქ. № 4.
რედაქციის მიღება საქმისათვის ყოველდღე გარდა კვირა უქმეებისა დილის 9—2 ს. ტელეფონები: სარედაქციო კოლეგ. № 14 76 მდივნის № 19 საერ. №

მთავარი კანტორა: ტბილისი, რუსთაველის პრ., № 24 მე 2 სართული).
ხელის მოწერის თვიური ფასი შემდეგი: პარტიულ ორგანიზაციებისა და პროფკავშირებისათვის მიტანით: ქალაქში—140 ათასი მანეთი, პროვინციაში—180 ათ. მ. ყველა დანარჩენ ხელის მომწერთათვის მიტანით: ქალაქში 200 ათ. მ. პროვინციაში 240 ათასი მ. განცხადება—10 ათ. მ. ნომპარელის სტრიქონი. სამგლოვიარო განცხადება 300 ათასი მ. ტელეფონის № კანტორისა № 5—48.

ფასი 10,000 მან.
პროვინციაში 12,000 მან.

№ 149 | შაბათი, 4 ივლისი 1922 წ. | ყოველდღიური გაზეთი | შაბათი, 4 ივლისი 1922 წ. | № 149

შაბათს, 4 ივლისს საღამოს 6 საათზე სასახლის სპარსულ დარბაზში შესდგება

საქართველოს ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტის პრეზიდიუმის მორიგი სხდომა

საქ. ცენ. აღმასკომის მდივანი: თ. კალანდაძე.

მეორე ინტერნაციონალის კონფერენცია

18 ივნისს ლონდონში გაიხსნა მეორე ინტერნაციონალის კონფერენცია.

კონფერენციის დაწვრილებითი ანგარიში ხელთ არ გვაქვს, მაგრამ ის მცირე ცნობაც, რომელიც მოგვეპოვება, ფრიად დამახასიათებელია ყვითელი ინტერნაციონალის ორპირული, თვალთმაქცური და მოღალატური პოლიტიკისათვის.

ამ „პატივცემული“ ორგანიზაციის თავმჯდომარეს, ბატონ ჰენდერსონს აღუნიშნავს უთანხმოებანი 2 და 3 ინტერნაციონალებს შორის, უთანხმოებანი, რომელიც, მისი განცხადებით, ისე დიდია, რომ გაუვალ უფსკრულს ქმნიან მათ შორის.

სრული ჭეშმარიტებაა, რომ ასეთ უთანხმოებას და წინააღმდეგობას აქვს ადგილი, მაგრამ მარტო შიშველი ფაქტის აღნიშვნა საკმარისი არ არის; ჰენდერსონს პირდაპირ უნდა ეთქვა, რომ მას შესწევდეს გამბედაობა და უნარი სიმართლის თქმისა, რომ ესაა არსებითად ის წინააღმდეგობა, რომელიც არსებობს ბურჟუაზიასა და პროლეტარიატს შორის.

მეორე ინტერნაციონალს არა ერთხელ დაუმტკიცებია, რომ ის მთელი თავის გამოსვლებით და მოქმედებით ამაგრებს საერთაშორისო ბურჟუაზიის პოზიციას და ლახვარსა სცემს მუშათა კლასს. თავი დავანებოთ მსოფლიო იმპერიალისტურ ომს, რომლის დაწყებასა, მწვლელობასა და შედეგებში შემთანხმებელ პარტიებს უდიდესი დანაშაული მიუძღვით, ავიღოთ ხულ გუშინდელი და დღევანდელი ამბები. მოვიგონოთ ბერლინის თათბირი და მუშათა ერთიანი ფრონტის საკითხი, როდესაც გენუაში ერთიანი ფრონტით დარაზმულ კაპიტალისტურ მთავრობებისათვის საჭირო იყო მუშათა ერთიანი ფრონტის დაპირდაპირება, ამ მიზნით მუშათა მსოფლიო კონგრესის მოწვევა და ამით ზურგის გამაგრება საბჭოთა დელეგაციისათვის, რომელიც იყო არა მარტო საბჭოთა რესპუბლიკების პროლეტარიატის, არამედ ყველა ქვეყნის პროლეტარიატის ჭეშმარიტი წარმომადგენელი და დამცველი,—ვინ იყო, რომ კონგრესს საბოტაჟი გამოუცხადა და მისი მოწვევა ჩაშალა?—ყველამ ვიცით, რომ ესენი იყვნენ მეორე ინტერნაციონალის ბელადები. და შემდეგშიაც, რომ მათვე ჩაშალეს კონგრესის მოწვევა და გააბათილეს ბერლინის შეთანხმება. ეხლა კი ეს ხალხი გამოდის გვედავება: ჰენდერსონს ლონდონის კონფერენციაზე მე-3 ინტერნაციონალი გამოუყვანია დამნაშავედ ბერლინის თათბირის დამარცხებისათვის.

მაინც საჭიროა ვიკითხოთ, თუ რაში ხედავენ ეს ვაჟბატონები ბერლინის შეთანხმების დარღვევას კომინტერნის მხრით. რაკი მათი მიზანია ბრძოლა კომინტერნის და საბჭ. ხელისუფლების წინააღმდეგ, მათ ჰგონიათ, რომ ამისთვის გამოადგებათ ესერების პროცესი, როგორც ვიცით, მათ იმთავითვე მოიწადინეს გამოეყენებინათ ეს პროცესი საბჭოთა ხელისუფლების სახელის გასატეხათ და თავიანთ შერყეულ პოზიციის გასამტკიცებლად. ამიტომაც იყო, რომ მათ გამოგზავნეს თავის გამოცდილი ვექილები, რომლებსაც დავალებული ჰქონდათ ეს პროცესი გადაექციათ თვით მუშათა მთავრობის და პროლეტარული რევოლიუციის გასასამართლებად. ხოლო ვინაიდან ამ განზრახვის განხორციელება უცხოელმა დამცველებმა ვერ შესძლეს, აქ ისინი წააწყდნენ საბჭოთა სასამართლოს სიმტკიცეს და ესერების აურაცხელ აღმაშფოთებელ ბოროტმოქმედებათ, რომელთა გამართლება არავის შეუძლია არავითარ კაზუისტიკით,—ისინი დროზეთ გაიქცნენ დ საზღვარგარეთ ასტეხეს განგაში, რომ მათ თითქო არ მისცეს დაცვის საშუალება და ამით საბჭოთა მთავრობამ დაარღვია ბერლინის შეთანხმებაო, აქ უნდა აღვნიშნოთ, რომ ამაზე მკაცრი სიტყვა წარმოსთქვა ცნობილმა მაკდონალდმა. როგორც ვიცით, მაკდონალდი „კეთილშობილი“ პიროვნებაა. მას „აშფოთებს“ შეთანხმების „დარღვევა“, „უმანკო“ ესერების გასამართლება. ის აგრეთვე მედგარი „დამცველია“ საქართველოსი, სადაც, მისი სიტყვით, ხალხი აჯანყებულია საბჭოთა მთავრობის წინააღმდეგ. ამასთან მას ერთი თვისება აქვს. ის შორს ძალიან მახვილად იხედება: ჰვრეტს ესერებს რუსეთში და „დანამდვილებით“ იცის, თუ რა ხდება საქართველოში და საჭიროდ მიაჩნია „რაინდულად“ ხმა აღიმაღლოს, ხოლო ამავე დროს იმდენად ბეცია, რომ „ამჩნევს“, თუ როგორ იღვრება მის გვერდით თავისუფლებისათვის მებრძოლ ირლანდიელების სისხლი. ცხადია, თუ რა ალაპარაკებს ასე მკაცრად ბ. მაკდონალდს,—ესაა მეშჩანინის ორგანიული სიძულვილი მუშათა კლასისადმი.

და აი, ლონდონის კონფერენციას ასეთი სიტყვის და ყალბი ინფორმაციის ნიადაგზე, გამოაქვს ვრცელი რეზოლიუცია, რომელიც გმობს საბჭოთა ხელისუფლებას პროლეტარიატის მოსისხლე მტრების ესერების გასამართლებისათვის რომელთათვის საბჭოთა მთავრობას თითქო წინასწარ, პროცესის გათავებამდე, გამოეტანოს სასიკვდილო განაჩენი, და მოუწოდებს მუშებს საპროტესტოთ. „განაჩენის წინააღმდეგ, რომელიც იქნება სხვა არაფერი, თუ არ გულგრილი მოფიქრებული მკვლელობა“. რეზოლიუციის მიზანი ნათელია: ევროპის მუშების თვალში სახელი გაუტეხოს საბჭოთა ხელისუფლებას და მის სასამართლოს.

და ასეთი გალაშქრების შემდეგ საბჭოთა მთავრობის წინააღმდეგ, რომელსაც ის ერთადერთი დანაშაული მიუძღვის, რომ რევოლიუციის მონაპოვართ იცავს ხალხის მტრების თავდასხმისაგან, — რა ღირებულება და აზრი შეიძლება ჰქონდეს კონფერენციის მოთხოვნას საბჭოთა მთავრობის სრულ ცნობისა, მისთვის კრედიტების მიცემის და მეურნეობის აღსადგენად მასალების მიწოდების შესახებ. ეს, რა თქმა უნდა, ფანდია მუშების შეცდომაში შესაყვანად. რევოლიუციონურ რუსეთისადმი სიმპატია ეხლა იმდენად გაიზარდა ევროპის მუშებში, რომ შეუძლებელია და სახიფათო მათ წინაშე საბჭოთა რესპუბლიკის მარტო გინებით გამოსვლა. აქ საჭირო ხდება მის „სასარგებლოდ“ ხმის ამოღებაც. შეხედეთ, ჩვენ ვიცავთ საბჭოთა რუსეთს, მხოლოდ აღვნიშნავთ იმ რეჟიმის „სიდუხჭირეს“, რომელიც იქ არსებობსო. ესაა გარკვეული მეთოდი, ხერხი; რომლითაც მე-2 ინტერნაციონალის ბელადები ცდილობენ შთაუნერგონ მუშათა კლასს უკმაყოფილება, უნდობლობა საბჭ. წყობილებისადმი. ხოლო რაც შეეხება მათი „მოთხოვნის“ დადებითი შედეგებს რუსეთისათვის, ბურჟუაზიამ მშვენიერად იცის ამ ვაჟბატონების ფარისევლური სიტყვების ნამდვილი აზრი და, რა თქმა უნდა, არავითარ ყურადღებას არ აქცევს; მათ „კრიტიკას“ კი საბჭოთა წყობილების წინააღმდეგ კარგად გამოიყენებს თავის ბატონობის განსამტკიცებლად.

თავის თავადაც კერძოდ რუსეთის ცნობის მოთხოვნას დღეს აღარ აქვს ისეთი რევოლიუციონური ხასიათი, როგორიც მას ჰქონდა ინტერვენციის და ბლოკადის დროს.

ყვითელი ინტერნაციონალის ხელმძღვანელებს კი სურთ ასეთი მოთხოვნით თავიანთი რევოლიუციონერობა დაამტკიცონ დ განამტკიცონ გავლენა მუშათა კლასზე. მაგრამ ეს უკანასკნელი, ეჭვი არ არი, გაერკვევა თუ რა დაბალი ზრახვები ამოძრავებს ამ ვაჟბატონებს და მათ ნიღაბს ჩამოხსნის. მსოფლიო პროლეტარიატის სულ უფრო და უფრო ფართე მასსები უმათოთაც გაარკვევენ თავის დამოკიდებულებას საბჭოთა რუსეთისა და რევოლიუციისადმი. და ამ თვითგამორკვევის შედეგი იქნება არა ისეთი თვალთმაქცური მოთხოვნა საბჭოთა რესპუბლიკის ცნობის, როგორიც არის ამ გამყიდველ ბელადების, არამედ მისი ნამდვილი აღიარება, ბრძოლა მის დასაცავად და საბჭოთა წყობილების დასამყარებლად თავიანთ ქვეყნებში, მთელს მსოფლიოში.

ერთი სიმართლე ვანდერველდემაც სთქვა.

მოსკოვი. 2 ივლისი (რადიო). ბრიუსელში ჩასვლისას ვანდერველდემ გაუზიარა ჟურნალისტებს თავისი შთაბეჭდილებანი ესერების პროცესისა და მოსკოვის ცხოვრების შესახებ. მან განუცხადა, რომ საბჭოთა მთავრობა არის ერთად-ერთი რომელსაც შესწევს ძალა გაუმკლავდეს რეაქციას და ანარქიას. საბჭოთა ხელისუფლების უმთავრესმა მოწინააღმდეგეებმა დაჰკარგეს სრულიად გავლენა. ძველი პარტიები იწვევენ საყოველთაო ზიზღს“.

ბ-ნი ვანდერველდე მოვიდა რუსეთში ესერების პროცესში მონაწილეობის მისაღებად, როგორც მტერი საბჭოთა მთავრობის. რამოდენიმე ხნის შემდეგ მან მიატოვა ესერების დაცვის საქმე და დაბრუნდა შინ ისევ როგორც მტერი ამავე მთავრობის.

მით უფრო საგულისხმიეროა ის აზრი, რომელიც მან გამოსთქვა ჟურნალისტებთან საუბრის დროს ბელგიის სატახტო ქალაქში.

მისი სამართლიანი აზრით საბჭოთა მთავრობა არის ერთად ერთი ძალა, რომელსაც შეუძლია გაუმკლავდეს კონტრ რევოლიუციას, რომ ყველა მისმა მოწინააღმდეგეებმა დაჰკარგეს სრულიად გავლენა და მხოლოდღა ზიზღს იწვევენ მშრომელთა ფართო მასებში.

ემილ ვანდერველდე საკმაოთ გარკვეული პიროვნებაა. რაოდენიც არ უნდა სწეროს და იყვიროს მან იმის შესახებ, რომ მას აინტერესებდა ესერების პროცესში მხოლოთ იურიდიული მხარე და რომ ის შორს იყო პოლიტიკური მიზნით ამ პროცესის გამოყენებისაგან არსებულ ხელისუფლებისა და მისი ხელმძღვანელი პარტიის წინააღმდეგ, ცხადია მაინც, რომ მას უყუნებდნენ სწორეთ ასეთ მიზანს, რაც აშკარა შეიქნა სხვათა შორის იმ წერილიდანაც, რომლითაც მას მიმართეს მეგობრებმა და სადაც ურჩევდნენ, შეერჩია მოხერხებული დრო და დაეტოვებია სკანდალით პროცესი, მაგრამ ეს მოეხდინა ისე, რომ აჩქარებითა და რაიმე უმნიშვნელო ეპიზოდის მომიზეზებით არ გაეფუჭებია მთელი საქმე. თითქმის ერთი კვირის პროცესში მონაწილეობის შემდეგ, დარწმუნდა რა იმაში, თუ როგორი მამხილებელი მასალა შეაგროვა რევტრიბუნალმა და რომ მთელი საქმე წაგებულია, მან მიატოვა პროცესი და გაიქცა. მიუხედავათ იმისა, რომ დამცველებიდან ზოგიერთებმა, როგორც როზენფელდმა, განაცხადეს პროცესის ობიექტიურათ წარმოების შესახებ რევტრიბუნალის მხრივ, ვანდერველდემ და მისმა ამხანაგებმა მაინც ასტეხეს განგაში „უკანონობის“ შესახებ. მაგრამ ამ „შეხვედრამ“, რომელიც უცხოელ დამცველებისა და კერძოთ ვანდერველდეს გაუმართეს მასებმა რუსეთში და განსაკუთრებულმა ერთსულოვნებამ საბჭოთა მართლმსაჯულების და საზოგადოთ ხელისუფლების მიმართ, დაანახვა თვით ეს მტრულად განწყობილი პიროვნებასაც, თუ რა ძალას წარმოადგენს რევოლიუციონური მთავრობა რუსეთში, როგორი ერთსულოვნებით უჭერენ მას მხარს და როგორ ებრძვის ის ყველა თავის მტრებსა და მოღალატეებს. ეს ერთხელ კიდევ ზედმეტად დამტკიცდა გრანდიოზული დემონსტრაციებით მოსკოვში და პეტროგრადში და სწორედ ასეთი ეპიზოდებით შექმნილმა თანამედროვე მდგომარეობის საერთო სურათმა მისცა საბაბი ვანდერველდეს ეთქვა ისეთი სიმართლე, როგორსაც შეიცავს ზემომოყვანილი რადიო.

არსებითად ვანდერველდეს სიტყვებში ახალი არაფერია. ევროპის ბურჟუაზიული წრეები, რომლებიც თავს არ იტყუებენ, კარგი ხანია დარწმუნებული არიან იმაში რაც სთქვა ვანდერველდემ, მაგრამ თუ ჩვენ მაინც გვსურს მივაქციოთ ჩვენი მკითხველების ყურადღება ამ გარემოებას, ეს იმიტომ, რომ მეორე ინტერნაციონალის ბელადები ამ საკითხში ხშირათ იჩენენ ბევრათ უფრო მეტ შეურიგებლობას და ბეც ჯიუტობას, ვინემ საქმიანი ჭკუიანი ბურჟუაზია.

ვანდერველდეს სიტყვები დამახასიათებელია იმ აზრით, რომ თვით მის მსგავსთა წრეებშიაც ველარ მალავენ, რა ძალას წარმოადგენს დღეს საბჭოთა ხელის უფლება და როგორია იმავე დროს მდგომარეობა მისი მტრების. ეს აზრი თანდათან მოედება სულ უფრო და უფრო ფართო წრეებს და ეს იქნება დასამარება სხვათა შორის იმ იმედების, რომელსაც ატარებენ თავის გულში ვანდერველდეს მეგობრები როგორც ბურჟუაზიული ისე „სოციალისტური“ წრეებიდან.

პრესა

ვიხსნათ მოსავალი და გლეხობა სპეკულიანტებისაგან.

გაზ. „Заря Востока“ ეხება საყურადღებო თანადროულ საკითხს იმის შესახებ, რომ მოსავლიანი წლის რეზულტატებით სავსებით ისარგებლოს მიწის მუშამ და სახელმწიფომ, რომ ერთნაირი თადარიგი დავიკავოთ, რათა მოსავალი, რომელსაც კარგი პირი უჩანს წელს, თავაშვებული სპეკულიაციის კერძათ არ შეიქნეს. ეს კი მოსალოდნელია.

„გლეხი რომელიც ჰკრებს უხვ მოსავალს, შეიძლება შეჰბოჰოს მევახშემ, რომელმაც ასესხა მას მომავალ მოსავლამდე ფქვილი ან სათესლე მასალა სასტიკი პირუტყული შიმშილის ჟამს. „კეთილის მყოფელმა“ მოახვია მიწის მუშას თავზე ისეთი პირობები, რომ მისი მოსავალი შეიძლება მთლათ მას ჩაუვარდეს ხელში. ცნობები ასეთი კონსპირატიულ მევახშურ ხელშეკრულებათა შესახებ არის. ეს საფრთხეში აყენებს სასურსათო კამპანიას, მას შეუძლია დაღუპოს სამეურნეო აღორძინების ბრწყინვალე პერსპექტივები რომლებიც დაკავშირებული არიან მოსავლის მიზანშეწონილ რეალიზაციასთან“.

ცხადია, რომ ასეთ მაგალითებს აქა იქ და საკმაოთ ხშირათაც აქვს ადგილი სოფლის ცხოვრებაში. საჭიროა ბრძოლა ამ მოვლენის წინააღმდეგ. საჭიროა, რომ სასტიკი თვალყური ადევნოს ხელისუფლების ადგილობრივმა ორგანოებმა ამ სპეკულიანტ მევახშეებს, რომლებმაც, ისარგებლეს რა თავისი უპირატესი და მშიერი მიწის მუშის უმწეო მდგომარეობით, თავზე მოახვიეს მას გაჭირვების დროს სასტიკი პირობები სესხის. ხალხის ამ დამრჩველთ არ უნდა მიეცეს ოდნავთაც გასაქანი და იქ, სადაც შენიშნული იქნება ასეთი შემთხვევები, საჭიროა ენერგიული ჩარევა ამ პირობების გასაბათილებლათ და მშრომელების ხსნა ავაზაკების კლანჭებიდან.

რადიო-დეპეშები

გერმანიის ამბები

რატენაუს მკვლელობის გარშემო

მოსკოვი. 2 ივლისი (რადიო). ბერლინში დატუსაღებული ტეშოვი გამოტყდა, რომ ის მართავდა ავტომობილს, რომელშიდაც ისხდნენ რატენაუს მკვლელები.

გამბურგის პოლიციამ ხელში ჩაიგდო დოკუმენტები, რომლებიც ამტკიცებენ განზრახვას 12 გამოჩენილი რესპუბლიკანური მოღვაწის მოკვლის შესახებ. ამ დოკუმენტების საშუალებით შესაძლებელი შეიქნა რატენაუს მკვლელების აღმოჩენა.

ტეშოვის დატუსაღების შემდეგ დატუსაღებულია აგრეთვე მკვლელების ორი მონაწილე. მათ გარდა დატუსაღებულია კიდევ 80 კაცი, რომლებიც ამზადებდენ ახალ მკვლელობებს.

რეპრესიები

მოსკოვი. 2 ივლისი (რადიო). პრეზიდენტ ებერტის ახალი განკარგულების თანახმად გათვალისწინებულია სიკვდილით დასჯა ან სამუდამო კატორღა იმ ორგანიზაციის წევრებისათვის, რომლებსაც მიზნათ აქვთ რესპუბლიკის მინისტრების მოკვლა. ის პირები, რომლებმაც ეცოდინებათ ასეთ ორგანიზაციების მუშაობა და არ აცნობებენ ამის შესახებ ხელისუფლებას, განხილულ იქნებიან როგორც მათი თანამოქმედენი და დაისჯებიან კატორღით.

ბავარიაში

მოსკოვი. 2 ივლისი (რადიო). ბავარიიდან მიღებული ცნობების თანახმად მდგომარეობა იქ მეტად სერიოზულია მონარქიული პროპაგანდა იღებს ფართო ხასიათს. მოელიან სახელმწიფო გადატრიალებას მონარქიის აღდგენის მიზნით.

ბრძოლა რეაქციის წინააღმდეგ

მოსკოვი. 2 ივლისი (რადიო). საქსონიის მთავრობას განზრახვა აქვს შეუდგეს მუშათა პოლიციური რაზმების მოწყობას.

— გერმანიის ნაციონალური პარტიის პრეზიდიუმმა პრინციპიალურად დაადგინა გამორიცხოს პარტიის წევრობიდან ყოველი ის წევრი, რომელნიც ერთდაიმავე დროს არიან საიდუმლო კავშირების წევრები.

გერმანიის საზოგადოებრივი ყურადღების ცენტრს ამჟამად შეადგენს პროლეტარული ერთიანი ფრონტის შექმნა. პროფკავშირებმა და მუშათა სამმა პარტიამ შემდეგი უმთავრესი მოთხოვნილებები წარმოადგინეს: სასტიკი დევნა მონარქიული ორგანიზაციებისა, დაუყონებლივი დაშლა ყველა ანტირესპუბლიკანური ორგანიზაციებისა, მთავრობის დაწესებულებათა გაწმენდა ანტირესპუბლიკანური ელემენტებისაგან, ბერლინში განსაკუთრებული ტრიბუნალის დაარსება, მოწყობა საერთო - სახელმწიფოებრივი სისხლის-სამართლის მილიციისა, დასჯილთა ქონების, კონფისკაცია. ამ განზრახული კანონის ვადათ ასახელებენ ორ წელიწადს. მოწოდება მოითხოვს ამ კანონ პროექტის რეიხსტაგში შეტანას. მანამდის სანამ პარლამენტი შეწყვიტდეს მუშაობას. მოწოდება მოითხოვს ყველა პოლიტიკურ ტუსაღებისათვის ამნისტიას გარდა უკიდურეს მემარჯვენეებისა. მოწოდებაში აგრეთვე არის რკინის გზელთა ამნისტიის მოთხოვნილება. დამოუკიდებელთა ცეკას მოწოდებაში აღნიშნულია ერთიანი ფრონტის შენარჩუნების აუცილებლობა, რათა ბოლომდის იქნეს მიყვანილი პროლეტარიატის გაერთიანებისათვის წარმოებული ბრძოლა.

— რეაქციონურ წრეებსა და ბერლინის შორის დამოკიდებულება ძლიერ გამწვავებულია. ებერტის ბრძანებას უყურებენ (გამოტოვებულია)... „ფორვერტსი“ აღნიშნავს, რომ ყველა მუშათა მოთხოვნილებებში არის წამოყენებული რეიხსტაგის დათხოვნის მოთხოვნილება.

რევოლიუციონური განწყობილების ზრდა გერმანიის მუშებში.

მოსკოვი. 2 ივლისი (რადიო). გაზ. „ფორვერტსი“ აქვეყნებს ბერლინის ფაბრიკა ქარხნების კომიტეტების ცენტრალურ ორგანიზაციის მოთხოვნილებებს, რომელნიც უფრო შორს მიდიან, ვინემ სამ პოლიტიკურ პარტიათა გაერთიანებული პროფ-კავშირები. ფაბრიკა საქარხნო კომიტეტები მიუთითებენ მუშებს იმ აუცილებლობაზე, რომ თუ მთავრობა უარს იტყვის მათ მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილებაზე, მაშინ საჭიროა მთავრობის იძულებითი გადადგომა და მუშური მთავრობის შედგენა. შესაძლებელია მთავრობის კრიზისი მოხდეს მუშათა მოთხოვნილების ან და პურის საკითხის შესახებ.

პრესა წინდაწინვე აღნიშნავს, რომ ბურჟუაზია არ დაემორჩილება სოციალ დემოკრატიის დიქტატურას. გაზ. „ფორვერტსი“ მოითხოვს ახალი არჩევნების დანიშვნას და კაბინეტის მემარცხენე ფრთის გაძლიერებას.

ჰააგის კონფერენციის გარშემო

კერძო საკუთრება.

რომი. 1 ივლისი (რადიო). გაიმართა სხდომა კერძო საკუთრების ქვეკომისიისა. სხდომაზე მიღებულია წინადადება, რომლის თანახმად, უნდა იქნეს გამორკვეული რუსეთის მდგომარეობა კერძო საკუთრების საკითხში.

ლიტვინოვის განცხადება.

ლონდონი. 1 ივლისი (რადიო). კერძო საკუთრების კომისიაში ლიტვინოვმა გამოაქვეყნა პირობები, რომელშიაც საბჭოთა მთავრობა თანახმაა აწარმოვოს მოლაპარაკება კერძო საკუთრების შესახებ.

ვალების ქვე-კომისიაში.

ჰააგა. 28 ივნისი. (რუსეთის პრეს ბიუროს დეპეშა. მოსკოვით). ინგლის-საფრანგეთის პრესა, რომელიც დღემდე ცოტა ყურადღებას აქცევდა ჰააგას დღეს იწყებს (გამოტოვებულია) . რუსეთის დელეგაციის.

„ტაიმსმა“ მოათავსა მოწინავე წერილი რუსეთის დელეგაციის წინააღმდეგ გაზეთი აღნიშნავს, რომ კონფერენცია ვერ მიუდგა სწორად ევროპის აღდგენის საკითხს.

„ჟურნალი დე დება“ დასცინის ლიტვინოვის ინტერვიუს და იმედს გამოსთქვამს, რომ ჰააგის ქვე-კომისიებში მოსთხოვენ რუსეთის დელეგაციას გარკვეულ პასუხს ყველა საკითხებზე ორივე მხარის ლიბერალური პრესა ჯერ-ჯერობით სდუმს კონფერენციის შესახებ.

ვალების ქვე კომისიის დღევანდელ სხდომას ჰქონდა მშვიდი ხასიათი. ემჩნეოდა გათიშვა არა რუს დელეგაციების შორის. ქვე-კომისიის თავმჯდომარემ დაახასიათა მომავალი მუშაობა ამ რიგად: რუსეთის დელეგაციამ უნდა წარუდგინოს ქვე კომისიას ფართო ინფორმაცია რუსეთის დავალიანების, სახელმწიფო ბიუჯეტის, ფულის სისტემის, ფასიან ქაღალდის ტრიალის, სახელმწიფო ბანკის მოღვაწეობის და საგარეო ვაჭრობის მდგომარეობის შესახებ. თავმჯდომარის წინადადებამ გამოიწვია კამათი. ლიტვინოვმა განაცხადა, რომ რუსეთის დელეგაცია არ არის წინააღმდეგი მიაწოდოს კომისიას სრული ინფორმაცია, მაგრამ ვერ გაუგია მოთხოვნილ ინფორმაციის დამოკიდებულება ვალების კონკრეტიულ საკითხთან.

თავმჯდომარემ განმარტა, რომ ეს ცნობები აუცილებელია მორატორიუმის და რუსეთის დავალიანების ლიკვიდაციის საკითხების გადასაჭრელად. ლიტვინოვის განცხადებამ, რომ საკითხი მორატორიუმის შესახებ გადაწყდა გენუაში, გამოიწვია თავმჯდომარის განმარტება იმ აზრით, რომ ჰააგა არ არის გენუის გაგრძელება, არამედ ის არის ახალი კონფერენცია, რომელმაც თავიდან უნდა დაიწყოს მუშაობა.

ლიტვინოვმა კატეგორიული პროტესტი განაცხადა ამის საწინააღმდეგოთ და აღნიშნა, რომ გენუამ გამოჰყო რიგი პრობლემებისა, რომლებიც უნდა გადიჭრას ჰააგაში.

ლიტვინოვის პოზიციას მხარი დაუჭირა ინგლისის წარმომადგენელმა იუნგმა, რომელმაც სთქვა: „ჩვენ არავითარ შემთხვევაში არ გვსურს გენუას კონფერენციას გვერდი აუხვიოთ და დავარღვიოთ მისი დადგენილებანი. მე სავსებით ვეთანხმები ლიტვინოვს, რომ ჰააგის კონფერენციის მუშაობა უნდა დაიწყოს იმით, რითაც დამთავრდა გენუის კონფერენციის პრაქტიკული მუშაობა. ჰააგა პრაქტიკულად არის გენუის გაგრძელება“.

საფრანგეთის წარმომადგენელმა ალფანტმა განაცხადა, რომ თუმცა საფრანგეთს არავითარი ვალდებულებანი გენუისა არ აუღია თავის თავზე, მაინც ეს იმას არ ნიშნავს, რომ ჰააგას არ მართებს ანგარიში გაუწიოს გენუას მოლაპარაკებას, რომელიც არის მასალა ჰააგისათვის.

ინფორმაციის წარმოდგენის საკითხის შესახებ, რომელიც ეხება რუსეთის ვალებს, მიღებული ლიტვინოვის საკომპრომისო წინადადება; იმ დროს, როდესაც რუსეთის დელეგაცია შეუდგება ინფორმაციის დამზადებას, სხვა დელეგაციები წარმოადგენენ სტატისტიკურ ცნობებს რუსეთის განძეულებათა რაოდენობის შესახებ, რომელიც იმყოფება ამა თუ იმ ქვეყანაში. ლიტვინოვმა აღნიშნა, რომ ასეთივე მეთოდი იქნება ნახმარი რუსეთის დელეგაციის მიერ კერძო პირთა პრეტენზიების საკითხშიაც. რუსეთის დელეგაცია სიამოვნებით მიაწოდებს ქვე კომისიას ინფორმაციას ვალების შესახებ, იმ შემთხვევაში, თუ ინფორმაციის წარმოდგენა წინასწარ არ გადასწყვეტს ვალების ცნობის საკითხს.

სხდომის შედეგი ასეთია: ინგლისი,—როგორც სჩანს, ეურთდება რუსეთის თვალსაზრისს, რომ ჰააგა არის გენუის გაგრძელება. ორივე მხარეები ერთნაირად ვალდებულნი არიან წარმოადგინონ ინფორმაცია ვალების საკითხის შესახებ. **დამახასიათებელია ის რომ საფრანგეთის დელეგაცია არა ერთხელ ლაპარაკობს ჰააგის კონფერენციის პრაქტიკულ ამოცანებზე, რომელიც მოიტანს დადებით შედეგს.**

კონფერენციაზე საფრანგეთის დელეგაციის მონაწილეობის შესახებ.

მოსკოვი. 2 ივლისი (რადიო). საფრანგეთის დელეგაციამ აცნობა ლიტვინოვს საფრანგეთის დელეგაციის ჰააგაში მონაწილეობის საკითხის შესახებ, რომ ეს მონაწილეობა წარმოადგენს გენუის კონფერენციის რეზოლიუციის განხორციელებას.

ესერების პროცესი

ესერების სამხედრო მუშაობა

კავშირი საფრანგეთის იმპერიალიზმთან

მოსკოვი. 21 ივლისი (რადიო). 1 აპრილის საღამოს სხდომის დასასრულს გამოქვეყნებული იქმნა ბრალდებულის ვედესიანინის დეპეშა და საფრანგეთის მინისტრის პიშონის პასუხი. პიშონის სახელზე გაგზავნილ დეპეშაში მოყვანილია ბოლშევიკებთან ბრძოლის შედეგები (გამოტოვებულია).. სხვა და სხვა პირობებით, რომლითაც სწარმოებდა საბჭოთა ხელისუფლების წინააღმდეგ. ვედესიანინი ვრცლად ეხება ახალი მთავრობის შურისძიების კანონს და მოითხოვს პიშონისაგან ინტერვენციას, და აგრეთვე სთხოვს დაითანხმოს ამერიკელები რუსეთის საქმეებში ჩარევაზე. ამ დეპეშის საპასუხოდ პიშონი აცნობებს, რომ ის ბედნიერია გაიგოს ისეთი მთავრობის შედგენა, რომელიც მიზნად ისახავს აღადგინოს რუსეთის ყოფა-ცხოვრების ნორმალური პირობები. პიშონი აღნიშნავს მოკავშირეებთან პირდაპირ დამოკიდებულების აღდგენას და სთხოვს მიიღოს ფული საფრანგეთის ელჩის საშუალებით, აღუთქვამს რა საფრანგეთის მთავრობის დახმარებას მომავალშიაც. პიშონი შემდეგ აღნიშნავს, რომ ან-

საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკა

ტანტა ვერ დაიკასრებს უფლებას აწარმოვოს შერჩევა პოლიტიკურ ჯგუფებს შორის, რომელნიც ერთმანეთს ებრძვიან და დაეხმაროს ერთსმეორეს წინააღმდეგ. „ვლადივასტოკის და არხანგელსკის ამბებმა გამოიწვიეს მოკავშირეების იმედის დაკარგვა და სკეპტიციზმი. მაგრამ, როგორც კი თქვენ დაამტკიცებთ, რომ თქვენ ხელშია რეალური ძალაუფლება და რომ თქვენს გარშემო იკრიბებიან ძალები ეს მოახდენს ევროპაში უდიდეს შთაბეჭდილებას“. შემდეგ პაშონის დეპეშაში ნათქვამია, რომ ევროპა ვერ სთვლის შესაძლებლად „უჩრედილკა“ გაუთანაბროს „კომუჩის“ კომიტეტს, რომლიდანაც გამოსახული არის ორი სოციალისტური პარტია, რაც არღვევს თვით ლეგალობის პრინციპს. (250 წევრი შეადგენს მეტად ვიწრო ლეგალურ მასას, რის გამოც (გამოტოვებულია).

სამარის რაიონში.

რევტრიბუნალი გადადის შემდეგ ბრალდებულების განმარტებებზე სამარის პერიოდის შესახებ. პირველად განმარტებას იძლევა ბრალდებული რაკოვი, რომელიც ამბობს, რომ ვოლგას ფრონტი შექმნა სტიქიურად ვოლგას მუშების და გლეხების მიერ და არა შეთქმული—ესერების ერთ პატარა ჯგუფის მიერ, როგორც აქ შეეცადნენ ეს დაემტკიცებინათ. [illegible]

განდელმანის ჩვენება.

[illegible]

რამ ვინაიდან ბურჟუაზიის წარმომ დაინტერესებულ ამ თათბირზე უარყვეს ყველა სხვა ჯგუფების კანდიდატურა, ძალაუნებურად დაეთანხმენ ზინოვიევის და ავქსენტიევის არჩევაზე.

განდელმანის შემდეგ იძლევა ჩვენებას ბრალდებული ივანოვი. სხდომა იხურება ორშაბათამდე.

წითელ რესპუბლიკებში

რუსეთი

პეტროგრადის საჭიროებისათვის.

მოსკოვი. 25 ივნისი. ბერლინში პეტროგრადის საჭიროებისათვის შეძენილია საშენებელი მასალა 10 მილ. მარკის ღირებულებისა და 5 მილ. მარკის ნახშირი. სწარმოებს მოლაპარაკება გუგო სტინესთან დიდ სასტუმროების იჯარით გაცემის წყლის და ავტო სატვირთზიდო ტრანსპორტის და გაზების ქარხნების აღდგენის შესახებ. (კავროსტა)

საგაზაფხულო თესვის კამპანიის შედეგები.

მოსკოვი. 25 ივნისი. დამშეულთა დამხმარე ცენტრალურ კომიტეტის პრეზიდიუმის სხდომაზე ამხ. ხალატოვმა გააკეთა მოხსენება საგაზაფხულო თესვის კამპანიის შედეგების შესახებ. დამშეულ გუბერნიების მცხოვრებთათვის რუსული პურის თესლით მომარაგების გეგმა შესრულებულია წარმატებით. სულ შემოსულია, გაგზავნილია ადგილებში და განაწილებულია მცხოვრებთა შორის [illegible]

ვიყენებული იყო ფელდმარშალ ფონ-დერ-გოლცის წერილები, რომლებშიდაც მოიძებნება საკმაო საბუთები ჩვენი მონარქისტების გერმანელებთან კავშირის შესახებ ომიანობის დროს და აგრეთვე ოქტომბრის გადატრიალების შემდეგაც. როგორც სჩანს, რუსეთის მონარქისტები აწარმოებდნენ მოლაპარაკებას გერმანელებთან ბოლშევიკების ალაგმვის შესახებ, ნაცვლად სეპარატიულ ზავისა.

„სამწუხაროთ, ალნიშნავს ფონ-დერ-გოლცი, საესებით გვაიწყდება, რომ რუსეთის საზოგადოების მხოლოდ პატრიოტულ მონარქისტურ ნაწილს შეეძლო ხელის შეწყობა გერმანიის გაძლიერებისათვის, თუ რუსეთს გააგებინებდენ, რომ გერმანია მას დაეხმარება ბოლშევიკებთან ბრძოლაში, მტკიცე სეპარატიულ ზავის ჩამოგდების გზით, რომელიც თანაბრად მასალები იქნებოდა ორთავე მხარისათვის“.

როგორც ალნიშნავს ფონ-დერ-გოლცი, ეს მოლაპარაკება არა თუ სწარმოებდა, არამედ მან მოიტანა განსაზღვრული შედეგები თუმცალა—„მოვილაპარაკეთ მხოლოდ დასახრულის, მანამდე კი რუსეთის მონარქისტებს ვსთვლიდი გერმანიის უბოროტეს მტრებათ. მაგრამ მალე ფინლიანდიაში მოხდა ჩვენი პირველი მეგობრული შეხვედრა (დიდიან ომიანობისა) სახელდობრ მთავარ ვოლკონსკისთან, ტრეპოვთან და დიდი მთავრის ვლადიმეროვიჩის ოჯახობასთან. ამ გაცნობამ და ბოლშევიზმის დაახლოვებით შესწავლამ მე მაიძულა მიმექცია ჩვენი მთავარ სარდალის ყურადღება გერმანიის ინტერების დიდმნიშვნელობისათვის ნაციონალურ რუსეთის მომავალ ხელმძღვანელებთან (?) მეგობრულ ურთიერთობის დამყარებაში, რომლებშიაც იმ თავითვე გადადგეს ნაბიჯები გერმანიასთან დასაახლოვებლად“.

ყველაფერი ეს საუცხოვო ილუსტრაცია დამქანცველ პატრიოტიზმის

ოქროს დამუშავების ზრდა

მოსკოვი. 3 ივლისი. სიბირში ოქროს დამუშავება თანდათანობით იზრდება. 1 იანვრიდან 1 აპრილამდე ენისეის ოქროს ფენებზე სამ მაღაროებში ამოღებულია 16 ფუთი ოქრო, ესე იგი 5 ჯერ მეტი ვიდრე მთელ 1921 წელში.

მუშაობა პეტროგრადის აღსადგენათ.

მოსკოვი. 23 ივლისი. პეტროგრადის აღდგენისათვის მუშაობა იქნეს გადაუდებლათ საშუშოზე გაწვეულია უმუშევრები, მათ შორის ნახევარს წარმოადგენენ ქალები.

ნიჟეგოროდის ბაზრობა.

მოსკოვი 23 ივნისი. შრომის და თავდაცვის საბჭოსთან არსებულს კომისიაში განიხილეს საკითხი გერმანიაში კენიგსბერგის ბაზრობის მოწვევის შესახებ, რომელიც გაიმართება აგვისტოში. დაადგინეს ყოველივე საშვალებით ხელი შეუწყონ კენიგსბერგის და ნიჟეგოროდის ბაზრობის კავშირის აღდგენას.

[illegible]

კაპიტალიზმის სამეფოებში

ვანდერველდეს აზრი რუსეთის საბჭოთა ხელისუფლების შესახებ.

მოსკოვი. 2 ივლისი (რადიო) ბრიუსელში ჩასულმა ვანდერველდემ [illegible] **გამოსთქვა თავისი შთაბეჭდილებები** [illegible] **ცხოვრების შესახებ. ვანდერველდემ** [illegible] **მთავრობას შესწევს უნარი გასწიოს** [illegible] **ანარქიის წინააღმდეგ. საბჭოთა ხელისუფლების** [illegible] **დაჰკარგეს ყოველგვარი გავლენა.** [illegible] **ზიზღს.**

რუსეთ-პოლონეთის დამოკიდებულება

[illegible]

ცეცხლის წაკიდებას ახდენენ საბჭოთა ტერიტორიიდან გადმოსული ყაჩაღები. რ. ს. ფ. ს. რ. მთავრობა გამოსთქვამს განცვიფრებას პოლონეთის ნოტის გამო, რომელიც გადასცეს რუსეთის სრულუფლებიან წარმომადგენელს სწორედ იმ დროს, როდესაც პოლონეთის მთავრობას გადასცა საბჭოთა მთავრობამ ნოტა წინადადებით, რომ მოეწვიათ კონფერენცია შეიარაღების შემცირების საკითხის განსახილველად.

ნოტა კატეგორიულად უარყოფს ყოველივე მოსაზრებას იმის შესახებ, თითქოს საბჭოთა განაპირა ორგანოები მონაწილეობას იღებდნენ ყაჩაღების ბრბოს მოქმედებაში და გამოსთქვამს რწმენას, რომ პოლონეთის მთავრობა საზღვრების დასაცავად მიიღებს ისეთივე ზომებს, როგორსაც ღებულობს რუსეთი. მაშინ შესწყდება შეიარაღებული ძალით საზღვრების გადალახვა და გაქრება ის მტკივნეული საკითხი, რომელიც წარმოადგენს დაბრკოლებას ორთავე რესპუბლიკებს შორის მეგობრულ ურთიერთობის დამყარებისას.

სამოქალაქო ომი ირლანდიაში.

მოსკოვი 1 ივლისი (რადიო) დუბლინში მოხდა რესპუბლიკანელების აჯანყება, რომელთაც ხელში ჩაიგდეს სასამართლოს შენობა. აჯანყებულები არ დაემორჩილენ შენობის განთავისუფლებისა და ჯარებისათვის დამორჩილების ბრძანებას. მათ აუტეხეს სროლა. შენობა ყოველ მხრივ გარშემორტყმულია. მთავრობის ჯარები წინ მიიწევენ. ქალაქის სხვა ნაწილებში ცხოვრება ჩვეულებრივ მიმდინარეობს. ტრამვაი მუშაობს.

— უკანასკნელი ცნობების მიხედვით დუბლინში ბრძოლას წარმოებდა მთელი ღამის განმავლობაში. შენობა კვლავ აჯანყებულთა ხელშია, 15 დეა მოკლული. ირლანდიის დროებითი მთავრობა უარყოფს ცნობას ინგლისის ჯარების აჯანყებულთა წინააღმდეგ ბრძოლაში მონაწილეობის შესახებ.

მოსკოვი. 2 ივლისი (რადიო). დუბლინში სასამართლოს შენობისათვის ყუმბარების დაშენის დროს დაინგრა ცენტრალური გუმბათი.— სხდომაზე მყოფთაგან, ბევრმა მოასწრო გაქცევა.

— ირლანდიის კომუნისტები შეუერთდნენ აჯანყებულებს.

— ინგლისის პარლამენტში შეიტანეს შეკითხვა ირლანდიაში საქმის მდგომარეობის შესახებ. ჩერჩილმა განაცხადა, რომ სამხედრო მოქმედება სავსებით დროებით მთავრობის ხელშია, რომელიც არავითარ ცნობებს არ აწვდის ბრიტანეთის მთავრობას. ეს მხოლოდ ირლანდიის კონფლიქტია, რომელშიდაც ირლანდიის დროებითი მთავრობა მოქმედობს, ირლანდიის ხალხიდან მიღებულ უფლებების თანახმად.

საფრანგეთი.

პუანკარეს განცხადება.

ნაუენი. 1 ივლისი (რადიო) გერმანიის კონტრიბუციის შესახებ, პუანკარემ განაცხადა სენატში, რომ გერმანიის უბედურება მხოლოდ შირმაა რომლის უკან იმალება აყვავებული წარმოება, ვაჭრობა და ფუფუნება. საფრანგეთს არ სურს გამოეყოს მოკავშირეებს, მაგრამ ამავე დროს არც ის სურს, რომ უარყოს უფლება, რომელსაც ანიჭებს მას ვერსალის ხელშეკრულება.

ზემო სილეზია.

მოკავშირე სახელმწიფოთა ჯარების ევაკუაცია.

რომი. 1 ივლისი (რადიო) საკავშირო ჯარების ევაკუაცია ზემო სილეზიიდან გრძელდება, გუშინ გავიდნენ იტალიის ჯარები.

ინგლისი.

თათბირი ლონდონში.

ნაუენი. 1 ივლისი (რადიო) ლოიდ-ჯორჯის, ბალფურის და შანცერის თათბირზე ლონდონში გამოირკვა დიდი დაბრკოლებანი პალესტინის ტრიპოლის და სხვ. საკითხის განხილვის დროს.

ირლანდია.

ცეცხლით და მახვილით.

ნაუენი 1 ივლისი (რადიო) დუბლინში აკურ კორტეში მოხდა აფეთქება, შენობა იწვის.

ნაუენი. 1 ივლისი (რადიო) ფურკორტეში მომხდარ აფეთქების დროს გადმოცვივდა მრავალი სხვა და სხვა დოკუმენტები. აფეთქება გამოწვეულია ნაღმით. იგი ჩადებული იყო აჯანყებულების მიერ შენობის იმ ნაწილში, რომელიც დაკავებული ქონდათ მთავრობის ჯარებს, მოკლულია 30 კაცი, ბევრი დაიჭრა თემთა პალატაში მოელიან, რომ აჯანყებულნი აღმართავენ თეთრ ფლაგს. ჩერჩილმა განაცხადა, რომ ოპერაციები მთავრობის ჯარების მხრივ დღემდე დამაკმაყოფილებლად მიმდინარეობს.

ნაუენი. 1 ივლისი (რადიო) პარასკევს მთავრობის ჯარებმა დუბლინში დაიკავეს რესპუბლიკანურ შენობათა ნაწილი, რომელიც იყო აჯანყებულების ხელში, და ხელში ჩაიგდეს მრავალი ტყვე. მიმოსვლა ლიმერიკ-ბირჟაზე, რომელიც აერთებს კორკს კონტინენტთან, შეწყვეტილია.

რუმინია.

რუმინია და ბულგარია.

ბორდო. 1 ივლისი (რადიო) რუმინიასა და ბულგარიას შორის დაიდვა სარკინიგზო შეთანხმება გერანის კონფერენციის საფუძვლებზე.

ამერიკა.

რკინისგზელების გაფიცვა.

ნაუენი. 1 ივლისი (რადიო) ჩიკაგოდან იტყობინებიან, რომ 400,000 ამერიკელი რკინისგზელი 1 ივლისიდან გამოაცხადებენ გაფიცვას.

ამერიკის მუშებს შორის.

მოსკოვი. 1 ივლისი (რადიო) ნიუ იორკიდან მოსული ცნობების თანახმად, იქ მოხდა სისხლიანი შეტაკება გაფიცულ მემადაროვესა და შტრეიხბრეხერებს შორის. მოკლულია 44 კაცი.

იტალია.

იტალიის მოთხოვნილება.

ნაუენი. 1 ივლისი (რადიო) იტალია მოითხოვს გერმანიისა და პოლონეთისაგან 9 მილ. ლირის გადახდას ზემო-სილეზიაში 13 იტალიელ ჯარისკაცის მოკვლის გამო.

ჩეხო-სლოვაკია.

აყალმაყალი სენატში.

ბორდო 1 ივლისი (რადიო) სენატში გერმანელმა ნაციონალისტებმა მოახდინეს აყალმაყალი რატენაუს პატივსაცემად წარმოთქმულ სიტყვის დროს, რომელიც წარმოსთქვა გერმანელმა სოციალისტმა გემპერმა. სოციალ-დემოკრატებმა გერმანელებმა პროტესტი განაცხადეს ჩხუბის წინააღმდეგ.

ლიტვა.

ლიტვის ცხობა.

ბორდო 1 ივლისი (რადიო). ელჩების კონფერენციამ გადასწყვიტა იცნონ ლიტვის მთავრობა და დანიშნოს კომისია მემელისათვის პოლიტიკური სტატუტის დაწესების მიზნით.

ინგლისი.

ირლანდიის ამბების გამო.

მოსკოვი. 1 ივლისი (რადიო) ლოიდ-ჯორჯმა აცნობა ჩერჩილს, რომ ირლანდიის ამბები შეუძლებლად ხდიან პარლამენტის გაშვებას არდადეგებზე.

შორეულ აღმოსავლეთში

იაპონია.

ციმბირის ევაკუაცია.

მოსკოვი. 1 ივლისი (რადიო). **ჩიტიდან 26 ივნისის თარიღით იუწყებიან: „იაპონიის პრესის ცნობების თანახმად, ტოკიოს კაბინეტმა დაადგინა მოახდინოს ციმბირის ევაკუაცია და დაასრულოს ის აგვისტოდან ოქტომბრამდე. ამავე დროს გადაწყდა განაახლონ მოლაპარაკება ჩიტასთან.**

გაზეთი „ნიცი ნიცი“ სწერს, რომ შორეულ აღმოსავლეთის რესპუბლიკის არა ოფიციალური წარმომადგენელი იაპონიაში ანტონოვი გაემგზავრა ჩიტაში ციმბირის ევაკუაციის შესახებ. იაპონიის თანხმობის გამო დაბრუნების შემდეგ, მას თითქოს გაუცხადებია რომ თუ ევაკუაცია მოხდა, შორეულ აღმოსავლეთის რესპუბლიკა მზად არის შეიცვალოს დაირენში გამომუშავებული ხელშეკრულება. გაზეთი სწერს, რომ ევაკუაცია მიგვიყვანს არა მარტო მოლაპარაკებამდე, არამედ საბჭოთა რუსეთთან ურთიერთობის განახლებამდეც, რომელსაც იცნობს იაპონია.

მოსკოვი 2 ივლისი (რადიო). **ჩიტიდან 29 ივნისის თარიღით იტყობინებიან: მთელი იაპონური პრესა ესალმება მთავრობის გადაწყვეტილებას ზღვის ნაპირის ევაკუაციის შესახებ, სავაჭრო-სამრეწველო წრეები წინადადებას იძლევიან გამართონ მოლაპარაკება საბჭოთა რუსეთთან სავაჭრო სამრეწველო ურთიერთობის აღსადგენათ. იაპონური გაზეთები ფიქრობენ, რომ დიდი სახელმწიფონი არ იქნებიან წინააღმდეგნი რუსეთ-იაპონიის მოლაპარაკებისა, რომელნიც შეეხებიან იმ პოლიტიკურ საკითხებს, რომლის შესახებაც ჰააგაში მსჯელობა არ იქნება, იაპონური გაზეთების აზრით მთავრობა დასტოვებს ვლადივასტოკში სამხედრო გემებს, რათა უზრუნველყოფილ იქნეს იაპონელთა ინტერესები.**

— სოციალისტების მიერ ტოკიოში მოწვეული პროტესტის მიტინგი იაპონიის რუსეთის შინაურ საქმეებში ჩარევის საწინააღმდეგოთ, გარეკილ იქნა პოლიციის მიერ, რომელმაც მრავალი პირი დააპატიმრა

ინგლისი.

ვერსალის ხელშეკრულების წინააღმდეგ.

მოსკოვი. 2 ივლისი (რადიო). **ლონდონში მუშათა პარტიის კონფერენციამ მიიღო რეზოლიუცია ვერსალის ხელშეკრულების წინააღმდეგ და რომელშიც ისინი მოითხოვენ გერმანიის ოკუპაციის შეწყვეტას. რეზოლიუცია მოითხოვს საბჭოთა მთავრობის დაუყოვნებლივ ცნობას და აგრეთვე იაპონიის მიერ ციმბირიდან ჯარების გაყვანას.**

ინგლისელ მუშათა შორის.

მოსკოვი. 2 ივლისი (რადიო). **ბრიტანეთის მუშათა პარტიის კონფერენციაზე ცხარე კამათი გაიმართა ესერების პროცესის საკითხის შესახებ. (დასასრული არ არის მიღებული).**

კოოპერაცია

ამხ. ა. ერქომაიშვილის წერილის გამო

გაზეთ „კომუნისტის“ მე 140 ნომერში ამხ. ერქომაიშვილი ვრცელ წერილს უძღვნის ტფილისის და მისი მაზრის კოოპერატივთა კავშირის რწმუნებულთა ყრილობას. მე, როგორც ამ კავშირის გამგეობის ერთის წევრს, არ შემიძლია უყურადღებოთ დავსტოვო ეს წერილი, ვინაიდან მაში აღნიშნული ფაქტების გაშუქება თავიდან ბოლომდის სინამდვილეს არ შეეფერება.

მე მესმის ხელისუფლების ცდა—რაც შეიძლება მალე „დაიპყროს“ სამოქალაქო კოოპერაცია და მოაქციოს იგი სავსებით თავის პოლიტიკურ გავლენის ქვეშ, მაგრამ ყოველ შემთხვევაში ამხ. ერქომაიშვილი კოოპერატორი არის და როგორც ასეთს, სხვა გზა უნდა გამოეძებნა სამოქალაქო კოოპერაციის „ასაფეთქებლად“ ვიდრე ერთ ერთ კავშირის ყრილობაზე მომხდარ ფაქტების გადამახინჯება.

პირველ ყოვლისა ამხ. ერქომაიშვილი აღნიშნავს, რომ რაღაც მოსაზრებით ვითომც გამგეობამ კრება გადასდო დილის 10 საათიდან საღამოისათვის, რაიც აცნობა სარევიზიო კომისიას; „თავისიანები“ კი შეკრიბა დილით და კრების პრეზიდიუმი აირჩია. არ შეგვფერით ასეთი ბრალდების წამოყენება, როდესაც არავითარი საბუთი ხელთ არ მოგეპოვებათ: იქნება მიგვითითოთ მომართვის ნომერზე, რომლითაც გამგეობამ გაცნობათ თქვენ ან ვისმეს კრების საღამოსათვის გადადება? თუ კრება მართლაც საღამოსათვის იყო გადადებული, რად მოვიდა დილით მთელი შემადგენლობით ეგრეთ წოდებული ოპოზიცია? პრეზიდიუმის არჩევნების დროს მთელ რწმუნებულთა რაოდენობას მხოლოდ ორი კაცი აკლდა. აბა მითხარით რა გავლენა უნდა მოეხდინა პრეზიდიუმის არჩევნებზე ორი კაცის მოსვლა არ მოსვლას იმ დროს როდესაც, მთელი ოპოზიცია რწმუნებულთა ერთ მეხუთედსაც არ შეადგენდა?

წერილის ავტორი ჯვარზე გვაცვამს იმისათვის, რომ ტფილისის მუშათა კოოპერატივი ვითომ არ მიიღო გამგეობამ წევრად; გამგეობა მუშათა კოოპერატივს გაურბოდა და მას ებრძოდა. ფაქტი კი შემდეგია: ტფილისის მუშათა კოოპერატივმა თავიდანვე არ მოინდომა რაიკავშირში შესვლა; მან როგორც დიდმა ორგანიზაციამ მოინდომა უშვალოთ შეუერთდეს ცეკავშირს. მხოლოდ ჩვენი რწმუნებულთა ყრილობის სამი დღის წინ გამოგზავნეს მომართვა სადაც „ერკოპის“ გამგეობა სურვილს გამოსთქვამდა წევრათ შემოსვლისას. გამგეობამ წერილობით გასცა პასუხი, რომელშიდაც სიამოვნებით ეგებებოდა მათი წევრათ შემოსვლას, მხოლოდ სთხოვდა შეე რულებიათ კავშირის წესდების ფორმალური მხარეები. წარმოუდგენელია გამგეობა თავის ნებით არღვევდეს, თუგინდ რომელიმე უმნიშვნელო მუხლს წესდებისას მხოლოდ იმისათვის, რომ ესა თუ ის ორგანიზაცია ფრიად სიმპატიურია ან დიდ ოპერაციებს ეწევა გამგეობას აქეთ პასუხს აძლ. ერქომაიშვილმა რწმუნებულთა ყრილობაზე „გულპოსტი“ უწოდა. ვისი პასუხია „გლუპოსტი“ თვით მკითხველმა გასაჯოს. კრებამ კი ასეთად ამხ. ერქომაიშვილის პასუხი სცნო.

გამგეობის უმოქმედობა გამოიხატებოდა იმაში, რომ ის ვერ აკმაყოფილებდა საანგარიშო წლის განმავლობაში მოკავშირე კოოპერატივების მოთხოვნილებათა „მე-24 ნაწილსაც კი“-ო მე არ შევეხები გამგეობის მოქმედების შეფასებას „თავის ქება კიტრათ ღირსო“ ნათქვამია—მაგრამ ყოველ შემთხვევაში შევეკითხები ამხანაგურათ პატივცემულ ერქომაიშვილს, ობიექტური მიზეზები თუ არ [illegible] ფერ შუაშია, მცხოვრებთა საჭირო[illegible] ბის მერამდენეს აკმაყოფილებს თვ[illegible] სახ. სასურსათო კომისარიტი, [illegible] ლის სათავეში ის სდგას?! ტფილ[illegible] მუშათა კლასის მოთხოვნილებათა რ[illegible] დენ პროცენტს აკმაყოფილებს [illegible] ერქომაიშვილის მიერ სანიმუშოთ ა[illegible] ბული ტფილისის მუშათა კოოპ[illegible] ტივი?

ამხ. ერქომაიშვილი აღნიშნა[illegible] რომ ჩვენ კრების მსვლელობას პ[illegible] ლიტიკური ხასიათი მივეცით. კრ[illegible] ბას თავიდანვე საქმიანი ხასია[illegible] ჰქონდა; პოლიტიკური ხასიათი [illegible] თვით ერქომაიშვილმა შეიტანა [illegible] შაობის მსვლელობაში. მან სარევ[illegible] ზიო კომისიის მოხსენების შემდ[illegible] სიტყვა მოითხოვა განსაკუთრებულ[illegible] აზრის სათქმელად, რაიც მხოლო[illegible] პოლიტიკური სიტყვა იყო [illegible] საქმიანი. კავშირის გამგეობაზე [illegible] იყო ლაპარაკი რა შუაში იყო რ[illegible] ზეი, მაკდონალდი და ჟორდანია; [illegible] თომ ჩვენ ვიყავით დამნაშავე იმაშ[illegible] რომ ჟორდანიამ მაკდონალდს რაღა[illegible] წერილი გაუგზავნა საქართველო[illegible] ცხოვრების შესახებ!

ამხ ერქომაიშვილი, როგორც სჩ[illegible] ძლიერ აღელვებია იმ ტაშის [illegible] კვრას, რომელიც გამოიწვია ჩემ[illegible] უკანასკნელმა სიტყვამ საერთოთ ოპო[illegible] ზიციის წინააღმდეგ. ჩემი პასუხ[illegible] უფრო მძიმეთ მოხვდა ამხ. ერქომა[illegible] შვილს, ვიდრე სხვას, რადგანაც რა[illegible] მოვშენზონისათვის მისატოვებელ[illegible] იყო, ის მას არ მიეტოვება, როგორც კოოპერატორს.

„რათა სათანადო პასუხი გავეცე[illegible] ჩვენი მოწინააღმდეგების დემაგოგიუ[illegible] გამოსვლებზე, მე როგორც სარევიზიო კომისიის თავმჯდომარემ მოვითხოვე სიტყვა“—ამბობს ამხ ერქომაიშვილი თავის წერილში. საინტერესოა, რომ ამხ. ერქომაიშვილი მხოლოდ ყრილობაზე ჩემობდა სარევიზიო კომისიის თავმჯდომარეობას; მთელი წლის განმავლობაში კი ერთხელ იყო სარევიზიო კომისიის სხდომაზე გასული წლის ივნისში და ერთხელაც კავშირის შენობაში. სასურველი იყო მას უფრო აქტიური მონაწილეობა მიეღო კავშირის მუშაობაში, ახლოდ გაეცნო მისი საქმიანობა; მაშინ კი მე მგონია უფრო ნაკლებ გაუგებრობას ექნებოდა ადგილი.

ყრილობამ მოისმინა გამგეობის მოხსენება, სარევიზიო კომისიის დასკვნა, ამხ. ერქომაიშვილის განსაკუთრებული აზრი, შემდეგ იმსჯელა კავშირის საქმიანობაზე ოთხი საათის განმავლობაში; დასასრულს საერთო წესით სიტყვა მეკუთვნოდა მე როგორც გამგეობის ერთ-ერთ მომხსენებელს; მე შემძლებოდა სავარაუდ ყველას პასუხი გავეცა. ამხანაგი ერქომაიშვილი, როგორც სჩანს უკმაყოფილო დარჩა და კამათის დამთავრების შემდეგ სიტყვა მოითხოვა არ მომხდარა არსად, რომ გამგეობის უკანასკნელ სიტყვის შემდეგ, კრების ნორმალურად მსვლელობაში ვინმეს მისცეს საკამათოდ სიტყვა. ყრილობამ ის არ ალაპარაკა. მოვშენზონის შეთანხმებით ერთმა ჯგუფმა ამის გამო კრება დასტოვა. ორი დღე ეპატიჟა მათ კრების პრეზიდიუმი. მაგრამ არ დაბრუნდნენ. ფაქტი ასეთია. შეადაროს ამას მკითხველმა ერქომაიშვილის წერილი და დასკვნას გამოიტანს!!

საინტერესო არის ის, რომ თვით ამხ. ერქომაიშვილმა, როდესაც ის მხოლოდ კოოპერატორი იყო ორი წლის წინად „წმინდა ტფილისის კავშირი“, როგორც თვით ამბობდა. მან ცრემლის დენით გამოყარა კაფიევი და კამპანია. გასულ კრებაზე კი ეს ხალხი ამხ. ერქომაიშვილს მხარს უმშვენებდა და გამგეობაშიც ასახელებდა მათ როდის იყო ის ნამდვილი კოოპერატორი და პატიოსანი მუშაკი—მაშინ თუ ეხლა? ჩაუფიქრდეს და თვით გასცეს პასუხი!!

ხპ. ჩომახიძე.

უბადრუკი კოოპერატორები

როგორც ეტყობა, ჩემმა წერილმა კოოპერატივთა კავშირის გამგეობის წევრთა მოღვაწეობის შესახებ, მოსვენება დაუკარგა იმათ, ვინც იყვნენ მიზეზი პოლიტიკურ დემონსტრაციისა რწმუნებულთა კრებაზე.

გამგეობის წევრი (არ ვიცით ვისაგან არჩეული) სცდილობს პასუხის მოცემას, მაგრამ მისი პასუხი უფრო ნათლად ამტკიცებს იმას, რასაც მე ვამბობდი ჩემს წერილში.

უწინარეს ყოვლისა იგი უარყოფს, რომ კრება დილის 10 საათიდან საღამოსთვის გადაიდო.

კრებაზე ბევრი ამბობდა, რომ მათ ეცნობა კრების გადადება საღამოსთვის.

ცეკავშირის შენობაში სასტატისტიკო განყოფილების გამგე ბაბუჩაშვილთან, რომელსაც მე ვემუსაიფებოდი უბადრუკ კოოპერატორების შესახებ, მოვიდა ერთი პიროვნება ქალაქის კავშირიდან და განაცხადა, კრება საღამოსთვის გადაიდოვო.

რასაკვირველია, ეს ოფიციალურად არ იყო გამოცხადებული. არც ისე უგუნურები არიან გამგეობის წევრები, რომ ეს ოფიციალურად გამოეცხადებინათ. საქმეც იმაში მდგომარეობს, რომ ოფიციალურად ერთს აცხადებენ და არა ოფიციალურად მეორეს.

აქ თავის გამოძვრენა შეუძლებელია. კრების გახსნის დროს, ამბობს მოქ. ჩომახიძე აკლდა მხოლოდ ორი კაცი, რომელთა დაუსწრებლობას არ შეეძლო კრების გახსნის შეჩერებაო.

საქმე იმაში კი არ მდგომარეობს, რომ ვინ ვერ დაესწრო კრებას, არამედ იმაში, რომ კოოპერატივთა ბევრი წარმომადგენელი კრებაზე შემთხვევით მოვიდა. მთელი საიდუმლოება ამაში იფარება, რომ ზოგიერთ კოოპერატივის წარმომადგენლებს მუშათა კოოპერატივების მოღვაწეებმა გამოუცხადეს, რომ თუმცა არა ოფიციალურად გადადებულია, მაგრამ 10 საათისათვის მოსვლა მაინც საჭიროაო, ვინაიდგან წინასწარ ფიქრობდნენ იმის შესაძლებლობას, რომ გამგეობა კრებას მოიწვევდა მთლიან მუშათა კოოპერატივისა და მათი მომხრე კოოპერატივების წარმომადგენელთა დაუსწრებლად.

სარევიზიო კომისია კავშირის შენობაში წავიდა არა იმიტომ, რომ კრებაში მონაწილეობა მიეღო, არამედ იმიტომ, რომ კიდევ ერთი თათბირი გაემართა რევიზიის გამო. მივიდა იქ შემთხვევით და წააწყდა კრებას, რომელსაც დილის 10 საათზე არავინ მოელოდა.

ჩომახიძე ეხება კავშირის დამოკიდებულებას მუშათა მთლიან კოოპერაციისადმი და ამბობს, გამგეობას არ შეეძლო დაერღვია წესდება და მიეღო მუშათა კოოპერატივი რწმუნებულთა ნებადაურთველადო.

ნამდვილად საქმე სწორედ იმაში მდგომარეობს, რომ გამგეობამ არა თუ მარტო უარი უთხრა წევრობაზე მუშათა კოოპერატივს, არამედ გაილაშქრა კიდეც კრებაზე წევრად მიღების წინააღმდეგ.

როდესაც კრება შეეკითხა, როგო-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

რია თქვენი აზრით, პასუხი უარყოფით იყო. საპასუხო წერილში მოქ. ჩომახიძე ამ ფაქტს ჩრდილოში სტოვებს და სცდილობს ისეთი შთაბეჭდილება მოახდინოს, თითქოს გამგეობა წინააღმდეგი არ იყო წევრად მიღებისა, თუ რომ, რასაკვირველია, კრება ისურვებდა ამას. სწორედ ეს ფაქტი ავხსენით მე ან საქმის უცოდინარობით, ან სისულელით. ამაზე ნაწყენი ნუ დარჩება მოქ. ჩომახიძე.

შემდეგ მიდის მთელი დემაგოგია იმის შესახებ, თუ რამდენათ აკმაყოფილებს სახალხო სასურსათო კომისარიატი მჭამელთა მოთხოვნილებას დღევანდელ ობიექტურ პირობებში. ამას პირწავარდნილ დემაგოგიას უძახი იმიტომ, რომ პიროვნებათა დაკმაყოფილების საკითხი კი არ ალვმარი, როგორც ამას სჩადის მოქ. ჩომახიძე, არამედ საკითხი საზოგადოებათა დაკმაყოფილებისა.

ეს მე უკვე ვსთქვი ჩემს პირველ წერილში და თუ მოქალაქე ჩომახიძე თავს ისე გვაჩვენებს, თითქოს არ ესმოდეს საკითხის ასეთი დაყენება, ამას სჩადის დემაგოგიის მიზნით.

თუმცა შეიძლება ისიც იყოს მიზეზი, რომ იგი ამ საკითხში მართლაც ვერ ერკვევა.

მოთხოვნილებანი ფიზიკურ პიროვნებებისა ერთია, ხოლო საზოგადოებებისა მეორე.

რას მოვითხოვდით კავშირისაგან? ჩვენ ვამბობთ იმას, რომ კავშირს უნდა დაემზადებინა ერთი მესამედი იმისა, რაც დაამზადეს კოოპერატივებმა იმავ ობიექტურ პირობებში.

ნუ თუ ეს გასაგები არ არის მოქ. ჩომახიძისთვის?

თუ გამგეობის წევრს ჩომახიძეს არ ესმის რაზეა აქ ლაპარაკი, მაშინ მას არ აწყენს გაიაროს პირველ საფეხურის კურსები.

დავალება, რომელიც კავშირმა უნდა შეასრულოს, მდგომარეობს იმაში, რომ დაამზადოს იმის ერთი მესამედი კი არა, რასაც საჭიროებს მომხმარებელი, არამედ ერთი მესამედი იმისა, რაც დაამზადეს კოოპერატივებმა, ვინაიდან უაზრო იქნებოდა კავშირის არსებობა სხვაგვარ კომბინაციებით.

თუ საკითხი ასეა დაყენებული, მაშინ უპასუხებ მოქ. ჩომახიძეს, რომ სახალხო სასურსათო კომისარიატი თავისი მთავრობის დავალებათა თითქმის 100 პროც. ასრულებს.

მოქ. ჩომახიძეს სურს პოლიტიკურ დემონსტრაციის გამართვის ბრალი ჩვენ მოგვახვიოს თავზე, ეს რასაკვირველია, კარგი იდეაა, მაგრამ ფაქტი ფაქტად რჩება.

გამგეობა არა მარტო კრებამდე, არამედ თვით კრებაზედ მოითხოვდა მუშათა კოოპერატივის არ მიღებას წევრათ. ამისი ახსნა პირდაპირ შეუძლებელია სხვანაირათ, თუ არ განსაკუთრებით პოლიტიკურ მოსაზრებით. რაღა იყო, მოქ. ჩომახიძევ, გამოლაშქრება თქვენის, არავისგან ცნობილ ინსტრუქტორის სარჯველაძისა, რომლის შეჩერებაც ორჯელ სცადა თავმჯდომარემ? პოლიტიკური დემონსტრაცია დაიწყეთ თქვენ და ტყუილად ნუ გვამტყუნებთ, რომ შესაფერი პასუხი მოგეცით.

მისაყვედურებენ, რომ ხშირად არ დავდიოდი კავშირში, ნაკლებ მაინტერესებდა რევიზიის საქმე და მხოლოდ კრებაზე გამოვცხადდი და თავი მეჭირა ისე, როგორც სარევიზიო კომისიის თავმჯდომარეს. საქმე იმა-

გამგეობა არაფერს აკეთებს, სარევიზიო კომისიასაც არაფერი აქვს გასაკეთებელი.

რას უნდა გაუკეთო რევიზია, თუ სამუშაო არ შეუსრულებიათ, იმათ, რომელთა რევიზიაც გაქვთ მონდობილი.

წერილის ბოლოში მოქ. ჩომახიძე პირდაპირ სასაცილო ხდება, როდესაც ამტკიცებს, გამგეობის უკანასკნელ სიტყვის შემდეგ სიტყვა არავის ეძლევა, ერქომაიშვილმა კი მოითხოვა სიტყვაო და სხვაო.

აქ ნამდვილად სჩანს, რომ ავტორს სრულიად არ ესმის კრების მსვლელობის წესი საკოოპერაციო საკითხების განხილვის დროს. ჩვეულებრივ სწორედ პირდაპირ წინააღმდეგი ხდება: გამგეობის შემდეგ უკანასკნელი სიტყვა სარევიზიო კომისიას ეკუთვნის, რაიც დაშვებული იყო საქალაქო კავშირში. მაგრამ, ვინაიდგან მე, როგორც სარევიზიო კომისიის თავმჯდომარეს, სიტყვა მომეცა უმრავლესობის წარმომადგენლის მოხსენების შემდეგ. ამიტომ უკანასკნელი სიტყვა მევე უნდა მომცემოდა.

დაბოლოს კრების თავმჯდომარეს თქვენზე ნაკლებ არ ესმის, მოქ. ჩომახიძევ საკოოპერაციო საკითხები და სიტყვის მიცემის წესი. მხოლოდ მუშათა კოოპერატივისა და ოპოზიციონურად განწყობილ კოოპერატივთა აქტიურმა გამოლაშქრებამ და მენშევიკების პროტესტმა (რომელთაც ხმის უფლება არ ჰქონდათ და კრებაზე პოლიტიკურ დემონსტრაციისათვის იყვნენ მოსულნი) იქონია გავლენა კრების წევრებზე და მე სიტყვა წამართვეს.

მართლაც საინტერესოა ის საკითხი, რომ ოდესღაც მე მხარს ვუჭერდი იმათ, ვის წინააღმდეგაც მივდივარ ახლა. ეს ადვილი ასახსნელია. ამაზე უკვე ვწერდი წინად.

საქმე იმაში მდგომარეობს, რომ იმ დროს, როდესაც მე მათ მხარს ვუჭერდი, ისინი კოოპერაციის დანგრევის მომხრენი არ იყვნენ. მაგრამ დრონი იცვლებიან... იმ ფაქტის შემდეგ, რომელიც გულისხმობს მოქ. ჩომახიძე, საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლება დამყარდა. ყოფილი მმართველი პარტია პოლიტიკურად სულ გაჰქრა. ამ პარტიის წევრებს, რომელნიც კოოპერაციაში დარჩნენ, აინტერესებთ საქმის განვითარება კი არა, არამედ საბჭოთა მეურნეობის დანგრევა. ეს გარემოება, თქვენდა სამწუხაროდ, მოქ. ჩომახიძევ უნდა მხედველობაში მიგეღოთ და სათანადოდ გავეცით პასუხი. საერთოდ შეიცვალა პირობები, შეიცვალა შეხედულებანიც. მხოლოდ ერთი რამ დარჩა შეუცვლელი: ეს ის, რომ ჩვენ გვაინტერესებს კოოპერაციის განვითარება. ამიტომ ყოველთვის მხარს ვუჭერთ და მომავალშიც მხარს დავუჭერთ იმათ, რომელნიც გულწრფელად ემსახურებიან საქმეს და ვებრძოლებით იმათ, რომელნიც პოლიტიკურ მოსაზრებათა გამო საქმეს ანგრევენ.

ამით ვათავებ ჩემს პასუხს და დე თვით მკითხველებმა გამოიყვანონ დასკვნა.

პრესაში მოქ. ჩომახიძის გამოლაშქრებით მე მხოლოდ მოვიგე იმ მხრით, რომ სურათი უფრო ნათელი გავხადე მკითხველებისთვის. თვით ჩომახიძემაც მიიღო გარკვეული სარგებლობა, ვინაიდგან მასზე შეუძლიან სთქვან, რომ იგი კოოპერატორად ითვლება.

ა. ერქომაიშვილი.

ამიერ-კავკასიის ფედერაციაში

საქართველო

ახალციხის მაზრა. [illegible]

სამხრეთ ოსეთი.

პოლიტიკური განათლება. [illegible] კო-

ნტრ რევოლუციისაგან დალუპულების ოჯახებს დაურიგდა 600 ფუთამდი. დამშეულთა რიცხვი უდრის 60.000 რომელიც ყოველ დღე იმატებს. მიღებულია 12 ვაგონი სათესი მასალა რომელიც დაურიგდა მცხოვრებლებს. ცენტრიდან მარცვლეულობის გაცემა სოფლებზე კერძო პირების საშუალებით ადგილობრივ ორგანიზაციების გარეშე არა სასურველი ზომაა, რადგანაც ამას მცხოვრებლებში შეაქვს დეზორგანიზაცია.

მოსავალი. ოლქში საერთოდ მოელიან კარგ მოსავალს. სეტყვამ, რომელიც მოვიდა 15—16 ივნისს გაანადგურა 500 დესიატინა.

ადმინისტრატიული დაყოფვა. სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი ადმინისტრატიული მხრივ იყოფა 3 კანტონად: ჯავის, ცხინვალის და ქსანის.

პარტორგანიზაცია. საოლქო პარტორგანიზაციაში ითვლება 46 იაჩეიკა. 12 რაიპარტკომი 936 პარტიის ნამდვილი წევრით და 240 კანდიდატით. ამ უკანასკნელების ნახევარი წერა-კითხვის უცოდინარია. კომუნისტურ ახალგაზრდობის კავშირში ირიცხება 64 იაჩეიკა, 13 რაიკომი, 1214 წევრი, რომლებიდანაც 153 ქალია და 458 წერა-კითხვის უცოდინარი.

პროფკავშირთა საბჭო. პროფკავშირთა საბჭოში ითვლება სამი კავშირი; საბჭოთა მოსამსახურეების, ხელოვნების და განათლების და მედიკოსანიტარული მუშების რაიონული იაჩეიკები ადის 21417 წევრი. რომლებიდანაც 105 კომუნისტია. ყველა წერა-კითხვის მცოდნე.

კოოპერაცია. კოოპერაცია ოლქში სუსტადაა განვითარებული. ამ ჟამად მოქმედებს მუშათა მთლიანიკოოპერატივი ცენტრალური მაღაზიით ცხინვალში და რამდენიმე სამოქალაქო მომხმარებელი საზოგადოებები.

საბჭოთა აღმშენებლობა. საერთო სულის-კვეთება მასების მტკიცე და რევოლიუციონურია. მუშაობა ყველა ორგანიზაციებში ინტენსიურად მიმდინარეობს. მუშაობას ხელს ძალიან უშლის მენშევიკების მიერ დატოვებული მხარის განადგურება და სიმშილი. მიმდინარე თვეში მოეწყო 46 შაბათობა 47 ამხანაგის მონაწილეობით. დაამუშავეს წითელ-არმიაში გაწვეულთა ოჯახების ყანები, შეაკეთეს გზები, ჩაეყარა საძირკველი ხე-ტყის მხერხავ ქარხანას და დახნულია კომუნალური წესით 22 დესეტინა მიწა. მთელ ოლქში მოეწყო ბევრი კრებები და მიტინგები. ჩატარებულია კამპანიები: თესვის, მუშათა მთლიანი ფრონტის დამშეულთა დახმარების და სხვ.

აზერბაიჯანი

თესვის კამპანიის ჯამი. ცნობები სოფლების მიხედვით აწერისა, რომელიც მოახდინა სასურსათო გადასახადების აღმრიცხველმა თანამშრომლებმა, გამოიხატა შემდეგ ციფრებში: კარიაგინის მაზრაში დათესილია ქერით 6190 დესეტ., ხორბლით 8,418 დეს., შვრიით 993, „ჩალტიკით" 338, ლობიოთი 19, კუნტუჟით 2, კარტოფილით 2, თამბაქოთი 1, სიმინდით 160 კვად. დეს., ვენახებს უკავია 414 დეს., ხეხილებს—558, ბაღჩებს და ბოსტნებს—192. ჯევანშირის მაზრაში აღნუსხულია: ბოსტნები 483 დეს., ხეხილები 337, ვენახები 1,064. ხორბალი 14,227, ქერი 6,290, შვრია 1621, სიმ. 242, ჩალტიკი 567, მუხუდო და ლობიო 235, „კუნტუჟი" 5, კარტოფილ 42, თამბაქო 4, სათიბი 7,693.

შინაური საქონლის აღრიცხვა. სასურსათო გადასახადის აკრეფის მიზნით მოხდენილმა უკანასკნელმა აღწერამ გამოარკვია: კარიაგინის მაზრაში იმყოფება მეწველი მსხვილ-ფეხა საქონელი 1,514 სული. მსხვილფეხა მუშა-საქონელი 1,664, ცხვარი 2,684, თხა 816 და ღორი 6. მოხეტიალე მცხოვრებლებისა საქონელი აღნუსხული იქნება მათი საძოვრებიდან დაბრუნების შემდეგ. ჯევანშირის მაზრაში აღნუსხულია მ ხვილ ფეხა საქონელი 62,881 და წვრილ-ფეხა 62,577 სული.

გაცემულ სათესლე მასალის აკრეფა. სახალხო კომისართა საბჭომ დაადგინა წინადადება მისცეს სახალხო სასურსათო და მიწათმოქმედების კომისარიატებს დაიწყონ გაცემულ სათესი მასალის აკრეფა, რომელიც გაიცა 1921 წ. ზამთრის და 1922 წ. გაზაფხულის ნათესებისათვის. შეგროვილი მარცვალი დარჩება მიწათმოქმედების კომისარიატის მარაგში. საბოლოოთ დასამუშავებლად საკითხი გადაეცეს უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოს.

სახალხო კომისარიატის ლიკვიდაცია. სახალხო კომისართა საბჭომ დაადგინა მიანდოს საგარეო და შინაგან საქმეთა კომისარიატებს დაამუშაოს დეკრეტის პროექტი ამ კომისარიატების ლიკვიდაციისა და მათი საქმეების გადაცემის შესახებ ამიერკავკასიის ფედერაციის გაერთიანებულ კომისარიატების სათანადო რწმუნებებზე.

ასტარის ხიდი. უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოს პრეზიდიუმმა დაადგინა—ასტარის ხიდის მოსათავებლათ, რომელიც აერთიანებს საბჭოთა აზერბეიჯანს სპარსეთთან, მიეცეს სამი ათასი მანეთი ოქროთი, იმ ანგარიშით, რომ ხიდის აშენებაზე დახარჯული ფულების ნახევარი მოეთხოვოს სპარსეთის მთავრობას.

სამოქალაქო გადასახადი. პირველ ივლისს გაუდის ვადა სამოქალაქო გადასახადის აკრეფას დამშეულთა სასარგებლოთ.

რის შემდეგ დაიწყება გადასახადის იძულებითი აკრეფა და მასზე პროცენტების მიმატება. ამ ჟამათ შემოსული გადასახადი უდრის 27 მილიარდ მანეთს. გადამხდელთა რეგისტრაციაში ბაქოსა და მის რაიონებში, რომელიც სწარმოებდა ორ კვირეულის განმავლობაში გატარდა ოცი ათასამდე გადამხდელი, განსაკუთრებით თავისუფალ პროფესიების პირებისაგან, რომლებსაც დაედო 60 მილიარდი გადასახადი. მაზრებში ცენტრიდან პერიფერიების დამოკიდებულების სიძნელის გამო გადასახადის გადახდის ვადა გაგრძელებულია 1 აგვისტომდე. მინიმალურ გამოანგარიშების მიხედვით სოფლებიდან მოელიან 30 მილიარდ მანეთს გადასახადს. დამშეულთა დამხმარე ცენტრალურ კომიტეტის განკარგულების თანახმად, ყველა დაწესებულებები თხოულობენ იმ პირთაგან, ვინც მიმართავენ მათ პირადი საქმეებისათვის კვიტანციის წარმოდგენას საერთო სამოქალაქო გადასახადის შესახებ. იმ პირებს, რომლებიც მიემგზავრებიან ბაქოდან და არ აქვს გადახდილი გადასახადი გასვლის ნებართვას არ აძლევენ გადასახადის გადახდამდის.

სომხეთი

ერევანი. სასოფლო-სამეურნეო აღწერა. დაწყებულია მოსამზადებელი მუშაობა სასოფლო მეურნეობის აღწერისათვის. რესპუბლიკა გაყოფილია რამოდენიმე რაიონად. მუშავდება ადმინისტრატიულ ტეხნიკურ აპარატის ორგანიზაციის სქემა ადგილობრივათ.

ამ დღეებში იწვევენ სამაზრო სტატისტიკურ ბიუროების წარმომადგენლების თათბირს. ამავე დროს სწარმოებს მუშაობა მოკლე ვადიან საინსტრუქტორო კურსების გახსნისათვის, სადაც მიიღებენ ორივე სქესის პირებს 120 კაცამდის.

კურსის დამთავრების შემდეგ ეს პირები განაწილდება ყველა მაზრებში რეგისტრატორების კადრის მოსამზადებლათ. სასოფლო სამეურნეო აღწერა დაიწყება 1 სექტემბერს და გაგრძელდება თვის ბოლომდი. ამასთან პარალელურათ ცენტრალური სტატისტიკური სამართველო აგროვებს და ცდილობს აღადგინოს 1919 წლის სასოფლო სამეურნეო აღწერის მთელი მასალები, რომლებიც დაიტაცეს სამოქალაქო ომის დროს და რომელიც დიდ ღირებულებას წარმოადგენს.

სიმშილი ახალ ბაიაზეთის მაზრაში ახალ ბაიაზეთიდან იტყობინებიან: სიმშილი მაზრაში ხელახლა ძლიერდება. ხელახლა აღნუსხულია სიმშილისაგან სიკვდილის შემთხვევები. უკანასკნელი კვირის განმავლობაში დამშეულებს დაურიგდა საწყობში არსებული მთელი სიმინდი 1,000 ფუთი. საჭიროა დახმარების გაგრძელება ცენტრიდან ახალ მოსავლამდის. რომელიც დაიწყება ორი თვის შემოდგ.

სომხეთის პრესის გამოფენა. ეჩმიაძინიდან იტყობინებიან, რომ ეჩმიაძინის სამეცნიერო ინსტიტუტს განძრახული აქვს ახლო მომავალში გამართოს სომხეთის პრესის გამოფენა. 29 ივლისს გამოვიდა სამეცნიერო საზოგადოების „ბაზმვეპის" ჟურნალი 1-ლი ნომერი მდიდარი შინაარსით.

დახმარება სომხეთს. ობოლთა დამხმარე ინგლისური საზოგადოება ხსნის საკვებ პუნქტს ქალაქის ობლებისათვის. ეს უკანასკნელები ადის 700-მდი.

ძეგლები. ალექსანდროპოლის აღმასრულებელ კომიტეტის დადგენილებით შეუკვეთეს მოქანდაკე ალადიანს ლენინის და შაუმიანის ორი ძეგლი ალექსანდროპოლში დასადგმელათ. ძეგლების პროექტი ალადიანმა უკვე წარმოადგინა, რომელიც დამტკიცებულ იქმნა. დაწყებულია ძეგლების საფუძვლის ჩაყრა.

სასკოლო საქმე. კაზინკენიდან იტყობინებიან, რომ სასკოლო მეცადინეობა მთელ დარალაგეზის მაზრაში შესწყდა. მიმდინარე სამოსწავლო წელში მაზრაში მოქმედებდა 16 სკოლა. მომავალ წელში სკოლების რიცხვი გადიდებულ იქნება 36-მდი.

მთიელთა რესპუბლიკაში

კავკავი. 1 ივლ. საჩეჩნეთში დაიწყო სასურსათო გადასახადის კამპანია, მთელი ოლქის მასშტაბით. მთავრდება აღრიცხვა გადასახადის გაწერის ობიექტებისა. მცხოვრებთ დაურიგდათ სოფლის სიები კვირის გრძოს გადასახადის შესაკრებად. გადასახადების აკრეფა გროზნოს რაიონში დაიწყო. აღრიცხვის დროს ირკვევა ხნულების და ოთხფეხა საქონლის მასიური დაფარვა.

— ქერის მოსავალი ინგუშეთში დამაკმაყოფილებელია, ხორბალი როგორც თვისების, ისე რაოდენობის მხრივ არა ჩვეულებრივია. ხორბლის ჯეჯილი ადამიანის სიმაღლეზეა: თავები მსხვილია და კარგად გავსილი. მოსალოდნელია ერთი დესეტინიდან მიიღონ 200—250 ფუთი ხორბალი.

— ივნისის თვის დასაწყისში შეიარაღებულ მცხოვრებთა რაზმში 500 კაცისაგან შემდგარი გამოვიდა სოფ. ზენოიდან, საჩაჩნეთის ოლქი, და ასეთივე რაზმი გამოვიდა სოფ. დარგოდან მოპირდაპირე რაზმებს შორის უნდა დაწყებულიყო შეტაკება. პატივცემული მოხუცები და მამასახლისები ორივე მხრიდან ჩადგნენ შეიარაღებულთ შორის და აცილეს თავიდან სისხლის-ღვრა. გამოსვლის მიზეზი—არის მტრობა მიწათ-მფლობელობის გაუგებრობის ნიადაგზე. მოპირდაპირეებმა გაგზავნეს წარმომადგენელნი ვედენის ციხეში. რაიონულ რევკომის მიერ მიღებულია ზომები კონფლიქტის ლიკვიდაციისათვის. დავა მაწჩების შესახებ ზენოელებსა და დარგოელებს შორის სწარმოებს მე- ფოპის დონიდან.

მუშათა ცხოვრება

მუშათა დასასვენებელი სახლები.

როგორც მკითხველებს მოეხსენება, მცხეთაში წარსული თვის 4 გაიხსნა მუშათა დასასვენებელი სახლები. წარმოებებსა და ქარხნებში დაკარგულ ენერგიას აქ მუშა თავის შვებულების დროს იკრებს და ისევ უბრუნდება თავის სამუშაოს. გადაწყვეტილია და სრულდება კიდეც, რომ ამ სახლებში უმთავრესად იღებენ ფიზიკურ მუშებს. უექველათ 80 პროც. ფიზიკური მუშა უნდა იყვეს და 20 პროცენტი გონებრივი.

დასასვენებელ სახლების რიცხვი სულ ორია. სახლი მოთავსებულია მოხერხებულ და მაღლობ ადგილას მთის ფერდოზე. პირველ თვეს სახლში მიღებულ იქნა 50 კაცი, 25 მამაკაცი და 25 დედაკაცი. აქედან 40 ფიზიკური შრომის მუშა იყო და 10 გონებრივი.

მოაგარაკენი წარმოგზავნილია შემდეგ კავშირებისაგან: მეტითოქეებისაგან—5, მკერავთა კავშირისაგან—5, მეწაღეებისაგან—4, სამკერვალო საფეიქროსაგან—14, ხელოვნების და განათლების მუშაკთაგან—12, ტრანსპორტის—3, მეტყავეებისაგან—1, მოსამსახურეთაგან—1.

მოაგარაკეთა პირველ პარტიას უკვე გაუვიდა ვადა. ზოგიერთ მოაგარაკემ ერთი თვით დაყო დასასვენებელ სახლში, ზოგიერთმაც ორი კვირით, იმის და მიხედვით, თუ შვებულება რამდენი ხნის ქონდა. ასე მცირე ხანი იმიტომაა შემოღებული, რომ უნდათ რაც შეიძლება მეტი მუშა მოხვდეს ამ სახლში. სეზონი გაგრძელდება ნოემბრამდი. სახლში იღებენ მხოლოთ თვით მუშას და არა მის ოჯახის წევრს.

დასასვენებელ სახლების სამეურნეო ნაწილს განაგებს ს. პ. კ. ს. მიერ არსებული კომისია. მოაგარაკეებს არჩეული ყავთ სამი კაცისგან შემდგარი საკანტროლო კომისია. ეს საკონტროლო კომისია იღებს სურსათს, ესწრება ყიდვას, ამოწმებს ანგარიშებს და სხვა. საჭმელ საკვები მუშებს უფასოთ ეძლევათ.

იქ მყოფი მუშა.

კონტროლია საჭირო.

ახალმა ეკონომიურმა პოლიტიკამ ზოგიერთ დაწესებულებებს და უმეტესათ კერძო პირებს ერთობ გაუღიდა შოვნის მადა. ერთხან გაცდენილები ახლა ფიქრობენ გაცდენილ მოგების ანაზღაურებას. მათთვის შოვნის გზაზე საშუალებებში გარჩევა არ არსებობს.

შემოსავალმა ძალიან გაიტაცა, სხვათაშორის, სინემატოგრაფები. ყველაფერს სდგამენ ოღონდ კი ხალხი მიიზიდონ. არ შედიან იმის ანგარიშში, რომ ესა თუ ის სურათი რამდენათ გამრყვნელია ზნეობრივათ. გადმოგვცემენ: 15 ბავშმა ერთერთ სურათის ზეგავლენით შეადგინა მცარცველთა ბრბო და საქმესაც შეუდგენო. როდესაც დაუჭერიათ ეს ბავშები და უთქვამთ, სად ისწავლეთ ყოველივე ესო, სინემატოგრაფში ვნახეთო,— უპასუხნიათ. ამასაც რომ თავი დავანებოთ სინემატოგრაფებში ხშირათ ისეთი სურათები იდგმება, რომ არამც თუ ბავშებზე, არამედ მოზარდეებზედაც კი გამრყვნელათ მოქმედებს.

შეუძლებელია ამ გარემოებას ყურადღება არ მიექცეს. პროლეტარიატის ხელისუფლების პირობებში თეატრის კარები გარყვნილების საქადაგებლათ უნდა დაიხუროს. ამ მხრივ მოვითხოვთ ვისგანაც ჯერ არს ყურადღება მიექცეს ამ გარემოებას.

ვ. ტ.

ყოფილი თავადაზნაურების ელექტრონის სადგური.

ეს სადგური ამ რამოდენიმე თვის წინათ დაათვალიერა შრომის დაცვის ტეხნიკურმა სექციამ და აღმოაჩინა მთელი რიგი ნაკლულევანებები. სექციამ წინადადება მისცა სადგურის ადმინისტრაციას დაუყონებლივ გაესწორებია დეფექტები, რომელიც მუშის ჯანმრთელობაზე დამღუპველათ მოქმედებს. მაგალითად დაედგა ვენტელიატორი, გაეკეთებია კიბე და სხვა.

დღეს ისეთი კიბეა, რომ მასზე ასვლა-ჩამოსვლა სახიფათოა. კიბე ირყევა და ადვილათ შეიძლება ჩატყდეს და მუშა იმსხვერპლოს.

ამ დეფექტების გაუსწორებლობა შედეგია სადგურის ადმინისტრაციის დაუდევრობისა. მიუხედავათ იმისა, რომ ტეხნიკურ სექციის მიერ ნაჩვენებ საქმეების მოგვარებას არ სჭირია დიდი ფული, მას მაინც არ აკეთებენ. ეს ადმინისტრაციისაგან აბუჩათ აგდებაა მუშების ინტერესებისა და მათი ჯანმრთელობისა. ადგილკომმა ამ გარემოებას სათანადო ყურადღება უნდა მიაქციოს და მოსთხოვოს შრომის დაცვის კანონების შესრულება.

მუშა.

ყოფილი მელიქ აზარიანის ელექტრონის სადგური.

ჯერ კიდევ ამ ექვსი თვის წინათ ეს სადგური დაათვალიერა ს. პ. კ. ს. შრომის განყოფილების ინსპექციამ და 15 იანვრის თარიღით წინადადება მისცა სადგურს გაეკეთებია შემდეგი: 1. ერთი თვის ვადით ჭერიდან სინათლის ჩამოსაშვებათ გაეკეთებია სათანადო ფანჯარა, 2. რემონტის დასრულების შემდეგ დაეხურა ორმო, 3. ერთი თვის განმავლობაში გაეთეთრებიათ შუშები, 5. შესავალი გაეწმინდა და გაესუფთავებიათ, 6 ეზო გაენათებიათ. არც ერთი ეს დეფექტი არ იქნა გასწორებული. ახლა კიდევ დაათვალიერა მე-3 რაიონის შრომის ინსპექტორმა და ხელმეორეთ მისცა წინადადება დაუყონებლივ გაასწოროს აღნიშნული დეფექტები. ასეთი დაუდევრობა საერთოდ არის შემჩნეული. სასურველია მას საზოგადოთ გაეწიოდეს ანგარიში და ურჩი ადმინისტრატორები სასტიკათ დაისჯებოდეს. ზაფხული და ცხელი ამინდები უკვე დადგა და მუშის ჯანმრთელობას საფრთხე მოელის, თუ მისი შრომის სანიტარული პირობები არ იქნა გაუმჯობესებული.

მოსამსახურე.

მისაბაძი მაგალითი.

საბავშვო ბაღი ბოზარჯიანცის თუთუნის ქარხანასთან.

ჩვენს ქარხანასთან მოწყობილია მაისიდან საბავშვო ბაღი. ამ ბაღში ღებულობენ ამ ქარხნის მუშათა შვილებს. ბაღში სულ არის 25 ბავშვი 3—8 წლამდი. ის ინახება სავსებით მუშათა ჯამაგირებიდან დაკავებულ ფულით.

ზედმეტია ასეთი ბაღის მნიშვნელობაზე ლაპარაკი. აქ ბავშვი იძენს იმას, რასაც მუშა ვერ აძლევს თავის ოჯახში. ხშირად მუშას არ სცალია თავის ბავშვების მოსავლელათ. ბავშვიც დილიდან საღამომდი სახლში უპატრონოთ მყოფი ითვისებს ქუჩის ცუდ თვისებას.

მშვენიერი სანახავია ამ ბაღში ბავშვთა მუშაობა. სიამოვნებით, როდესაც ხედავთ ბავშვთა სახეზე ბავშურ სიხარულს, სიხალისეს. ხალისიანათ მუშაობენ და ამზადებენ სხვადასხვა საბავშვო სათამაშოებს, პატარა კალათებს, კოლოფებს და სხვა.

სასურველია სხვა ქარხნებიც მიბაძავდეს ამ მაგალითს.

ერთი მშრომელთაგანი.

საბჭოთა პირველი სახლი

ყოფილი სასტუმრო „ნოი" ახლანდელი საბჭოთა პირველი სახლი ისევ იცემა იჯარით. მოსამსახურეებმა არ იციან თუ რა პირობებში გადავლენ ისინი მოიჯარადრის ხელში. ადგილკომი ამაზე ნაკლებათ იწუხებს თავს. ამ სახლში 28 მუშა-მოსამსახურეა ესენი უვლიან და წმენდენ 150 ოთახს. განხორციელებულია 8 საათის სამუშაო დღე. მუშები მუშაობენ ორ წყებათ. პირველი წყება მუშაობს დილის 4 საათიდან ნაშუადღევის 3 საათამდი, მეორე კი—3—11 საათამდი. მოსამსახურეებს არა აქვთ მიღებული საანგარიშო წიგნი. ჯამაგირებს ღებულობენ 620 ათას მანეთს და მეტს. ამ ჯამაგირიდან არ ირიცხება პურის ფული. კოლექტიური ხელშეკრულება და ახალი ტარიფის მიღება დაგვიანდა იმ მიზეზით, რომ სახლი მოიჯარადრის ხელში გადადის.

აღსანიშნავიავია, რომ აქ არ არსებობს კომიაჩეიკა და მიწერილნი არიან სამხ. ხე-ტყის ქარხნის კომიაჩეიკას. ეს უნდა მიეწეროს აქ მომუშავე კომუნისტების უმოქმედობას. მოსამსახურეები ყველანი უპარტიონი არიან. მათში არავითარი კომუნისტური აგიტაცია არ ყოფილა გაწეული. მხოლოდ ოთხჯერ და ისიც კომპანიების დროს წაუკითხავთ საერთო ხასიათის მოხსენებები. აქ არ სწარმოებს არც არავითარი კულტურული მუშაობა. არ ღებულობენ არც გაზეთს. ადგილკომს ამაზე სრულებით არ შეუწუხებია თავი. მუშები ჩაწერილნი არიან დაზღვევ კასაში. სჩივიან ტანისამოსის მიუღებლობას. ადგილკომს მართებს მეტი სიფხიზლე მუშაობა.

კო—ხტი.

ქრონიკა

◆ **ექსკურსია.** პოლიტიკური განათლების მთავარ განყოფილების სკოლის გარეშე მუშაკთა სახლთან არსებული საექსკურსიო ბიურო კვირას, 2 ივლისს აწყობს ექსკურსიას „ბულბული ჭალებში" სამი ვერსის მანძილზე თბილისიდან. შესაკრები პუნქტი სკოლის გარეშე მუშაკის სახლი (პუშკინის წიგნთსაცავი გირგიევის ქ. № 4) თითეულ მსურველს შეუძლია მიიღოს მონაწილეობა. თავის მოყრა სანოვაგით და წყლის ჭურჭლით მოხდება ამ დღეს დილის 8 საათზე, დაბრუნება საღამოს 9 საათისთვის ექსკურსიის მიზანია გასეირნება გზა და გზა ბუნებრივ ისტორიული განმარტებით. ექსკურსიას ხელმძღვანელობს ა. ა. იაროშენკო. თუ ცუდი ამინდი დარჩა, ექსკურსია გადაიდება მომავალი კვირისათვის.

◆ **საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოებაში.** ოთხშაბათს, 5 ივლისს, საღამოს 8 საათზე ეროვნულ გალერეის დარბაზში (რუსთაველის პროსპექტი, № 13) მოხდება საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების წევრთა ჩვეულებრივი კრება, რომელზედაც პროფესორი გ. ჩუბინაშვილი წაიკითხავს მოხსენებას: „Иоанно-Зедазенскій монастырь, и его отношеніе къ кахетинской архитектурѣ".

◆ **წერა კითხვის უცოდინარობის ლიკვიდაციის მომუშავეთა პირველი კონფერენცია** შესდგება დღეს 7 საათზე სკოლის გარეშე მომუშავეთა სახლში. მოსმენილი იქნება მოხსენებანი: ამხ. ხაჭაპურიძისა—წერა-კითხვის უცოდინარობის ლიკვიდაციის მთავარი მიზნები და ამხ. ა. კანდელაკისა—წერა კითხვის უცოდინარობის ლიკვიდაცია საქართველოში.

◆ **რკინისგზელთა საბავშვო ბაღის** კომიტეტმა გამართა 2 ივლისს სეირნობა, ბავშვების წალვერში გასაგზავნად ფულების შესაგროვებლად. შემოვიდა დაახლოვებით სამი მილ. მანეთი ბავშვების მონაწილეობით დადგმული იქნა საინტერესო წარმოდგენა. წარმოდგენილ იქნა საბავშვო ბაღის ცხოვრება და შემდეგ გაიმართა ბალეტი და დივერტისმენტი. ყველაზე უფრო „მოზრდილი" მსახიობი 7 წლისა იყო.

სრულიად საქართველოს ადგილობრივ ტრანსპორტის მომუშავეთა კონფერენცია.

2 ივლისს ზეიმით გაიხსნა ადგილობრივ ტრანსპორტის მომუშავეთა ყრილობა, ხოჯაევის თავმჯდომარეობით, რომელმაც მოკლე სიტყვაში დაასურათა კავშირის მთელი მოღვაწეობა. შემდეგ მისასალმებელი სიტყვა წარმოსთქვა საქართველოს პროფკავშირთა საბჭოს სახელით ამხ. ოდილავაძემ, რომელმაც ხაზი გაუსვა იმ დიად მნიშვნელობას კავშირებისას, რომელიც მათ მიიღეს ახალი ეკონომიური პოლიტიკის შემოღების შემდეგ.

მისასალმებელი სიტყვა წარმოსთქვა საქართველოს კომპარტიის ცეკასა და თბილისის კომიტეტის სახელით ამხ ივანოვ-კავკასკიმ, რომელმაც დაასურათა ევროპის თანამედროვე მდგომარეობა, რუსეთის პროლეტარიატის დანიშნულება და გენუის კონფერენციის შედეგები.

ქ. ბათომის ადგილობრივი ტრანსპორტის კავშირის სახელით ყრილობას მიესალმა ამ. ბლიუმზაკი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

უკანასკნელად კონფერენციას მისალმებელი სიტყვით მიმართავს სრულიად რუსეთის პროფკავშირთა საბჭოს ამიერ-კავკასიის ბიუროს წარმომადგენელი ამხ. გინზბურგი.

პრეზიდიუმის საპატიო წევრებად არჩეულ იქნენ: ლენინი, ტროცკი, ზინოვიევი, ლოზოვსკი, ტომსკი, სადოვსკი, მახარაძე, ქავთარაძე და კიკნაძე.

კურორტებზე.

ბორჯომში.

დარები დგება. საკურორტო განყოფილება სასწრაფოდ ამთავრებს მუშაობას სეზონის გახსნის დროსათვის პარკის მოსაწყობად. განზრახულია პარკში შესვლისათვის სასეზონო ბილეთების შემოღება. მოწვეულია სეზონისათვის ორკესტრი 50 მილ. მანეთად. მინერალური წყლის ყველა წყაროები მოგვარებულია. უფრო რთულად სდგას საკითხი სურსათის მხრივ. ფაბრიკატების ფასები საკმაოდ მაღალია და საკურორტო განყოფილებამ ამას ყველაზე უფრო სერიოზული ყურადღება უნდა მიაქციოს 2—3 კოოპერატიული დუქნების გახსნა სწრაფად მოახდენდა თავის გავლენას ბაზრის მდგომარეობაზე.

აბასთუმანი.

მიმოსვლა აბასთუმანთან. საგანგებო სატრანსპორტო სამეული ღებულობს ზომებს ახალქალაქსა და აბასთუმანს შორის მიმოსვლის მოსაგვარებლად. განზრახულია გაუშვან 14 ავტომობილი, რომელთაგან ზოგიერთები იქნება სანიტარული ტიპის სპეციალურად ავადმყოფების გადასაყვანად. ამ ქ მად დიდი ჯერჯერობით 2 საბარგო ავტომობილი რეგულიარულად. ერთადერთი უპრყოფილი მოვლენაა ეს მაღალი ნიხრი 400000 მანეთი ადგილზე, რაც საშუალებას ართმევს ღარიბ ავადმყოფებს კურორტის სარგებლობისა, ამ დროს კი იმავე სამეულმა გამოსცა ბრძანება ეტლებზედაც იმავე ფასების შემოღების შესახებ. ეს ზომა არ არის მიზანშეწონილი და საჭიროა მისი შეცვლა.

აჭარა

აჭარის სახალხო კომისართა საბჭომ მოისმინა რა მიწადმოქმედების სახ. კომისარიატის მოხსენება იმას შესახებ, რომ საკურორტო უწყება აძლევს კულტურულ მამულებს იჯარით კერძო პირებს და რომ მიწადმოქმედების სახალხო კომისარიატს არ ძალუძს თვალყური ადევნოს ამ მამულებს, დაადგინა: აღძრან შუამდგომლობა ცენტრის წინაშე რომ ის მამულები, რომლითაც არ უსარგებლია საკურორტო უწყებას და ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატს დამოუკიდებლად იმისა უკვე გაცემულია ეს მამულები იჯარით და ეხლა სცემენ მათ, გადაეცეს მიწადმოქმედების სახალხო კომისარიატის განკარგულებაში.

ნათესების მდგომარეობა ჩვენში

(ცენტრალურ სტატისტიკურ სამმართველოს ცნობებიდან)

5-თ ბალიანი სისტემით

სიღნაღის მაზრა.

ხორბლეულობის დასახლება	1 მაისი-სათვის	15 მაისი-სათვის
სიმინდი	4,8	3,9
შემ. ხორბალი	4	3,8
„ ქერი	4,2	3,7
„	—	—
გაზაფ. ხორბალი	3,1	3,4
„ ქერი	3,4	3,6
ფეტვი	3	3,2
ლობიო	3,8	4
კარტოფილი	4,1	4
ტკბილი ლობიო (საზ-სალობიო)	5	—

თიანეთის და შორაპნის მაზრები.

	თიანეთის მაზრა. 15 ივნისი-სათვის	შორაპნის მაზრა. 15 ივნისი-სათვის
სიმინდი	— 3	4
შემ. ხორბალი	— 2,5	4
„ ქერი	— 2,7	—
„ ჭვავი	— 2,5	3
გაზ. ხორბალი	— 2,5	4
„ ქერი	— 2,7	4
ფეტვი	— 2,5	4
ლობიო	— 2,5	4
კარტოფილი	— 3	—
ტკბილი ლობიო	—	—

საქართველოს ეკონომიური ცხოვრება

ახალციხის მაზრა. ელექტრიფიკაცია.

[illegible]

ეკონომიური ბიულეტენი.

თბილისის ბირჟა.

ოქრო 10 მანეთიანი 1,200,000. [illegible]

ბაქოს ბირჟა.

[illegible]

ბათუმის ბირჟა.

[illegible]

რიგის ბირჟა

[illegible]

პარიზის ბირჟა.

[illegible]

პარტიული ცხოვრება

მბეჭდავთა იაჩეიკა.

30 ივნისს გაიმართა გაერთიანებული გახსნილი კრება კომიაჩეიკასა, მბეჭდავთა კომუნისტური ახალგაზრდობის კავშირისა და უპარტიო მბეჭდავ მუშებისა. კრებას დაესწრო დაახლოვებით 25 კაცი.

განსახილველი იყო რამოდენიმე საკითხი: მათ შორის ყველაზე უფრო საინტერესო იყო: კომუნისტური პარტიის ისტორია და პოლიგრაფიული წარმოების ზოგიერთ ორგანიზაციების ანტიჰიგიენური მდგომარეობა. პირველ საკითხის შესახებ მოხსენებელმა ვრცლად გააცნო კრებას კომუნისტური პარტიის ჩამოყალიბების ისტორია და დაახასიათა ყველა პრინციპიალური განხეთქილებანი სოციალ-დემოკრატიის შორის, რომელმაც მიიყვანა პარტია გაყოფამდის, რომელიც მოხდა 1903 წელს მე 2 ყრილობაზე; მომხსენებელი აგრეთვე შეეხო კომპარტიის მუშაობას 1903 დან 1906 წლამდე. მოხსენება ძალიან ყურადღებით იქნა მოსმენილი. მოხსენების შემდეგ ამავე საკითხის შესახებ ლაპარაკობდნენ ძველი პარტიული ამხანაგები, რომელნიც უფრო ვრცლად ახასიათებდენ სოც.-დემოკრატიის შორის მომხდარ განხეთქილების მიზეზებს.

განსაკუთრებით გამოაცოცხლა კრება მუშათა შორის ბინების ნაკლებობის საკითხმა და განსაკუთრებით კი გაზეთ „კარმირ ასტგხ“-ის ტიპოგრაფიისა და ლიტოგრაფიის შენობის უვარგისობამ.

პოლიგრაფიული განყოფილებისათვის, მის წარმოებათა შენობების უვარგისობის შესახებ, ბრალდების წარდგენის საპასუხოთ, პოლიგრაფიულ განყოფილების თავმჯდომარემ ამხანაგმა ბოლქვაძემ ამის მიზეზათ დაასახელა ფულების ნაკლებობა და მიუთითა მთელ რიგ ზომებზე, რომელიც განყოფილებამ მიიღო ამ ნაკლის გამოსასწორებლად.

ამხანაგები შეეხნ იმ გარემოებას, რომ თვით წარმოებაში მუშაობის მძიმე პირობების გარდა, ამხანაგები განიცდიან გაჭირვებას საკუთარ ბინებშიდაც.

მბეჭდავთა კავშირის განკარგულებაში არის 6 სახლი, მაგრამ ამ სახლებში ცხოვრობენ მრავალი არა მუშური ელემენტები. ამ უკანასკნელთა გამორეკვა მუშათა სახლებიდან ჭიანურდება იმის გამო, რომ არავინ იცის სად უნდა გადაასახლონ ისინი.

კომიაჩეიკის სხდომამ, სრულებით სამართლიანად ალიარა არა მუშური ელემენტების მუშათა სახლებიდან გაძევება, რათა მით კავშირს შეძლება ექნეს ნაწილობრივ მაინც დააკმაყოფილოს მუშათა ამგვარი მოთხოვნილება.

ინფორმატორი—კორესპონდენტი.

პროვინციაში

ნაქალაქევის რაიონი

(სენაკის მაზრა)

1922 წელს 24 აპრილს თანახმად სენაკის სამაზრო დამშეულთა დამხმარე კომიტეტისაგან მიღებულ ინსტრუქციისა, ნაქალაქევის რაიპარტკომის ინიციატივით შესდგა ნაქალაქევის უბნის დამშეულთა დამხმარე კომიტეტი შემდეგის შემადგენლობით 1) ათანასე ჯავახია, 2) ალექსანდრე ჯოჯუა, 3) ვლადიმერ ბალითურია. დღიდან მისი დაარსებისა კომიტეტი შეუდგა შემოწირულების მოგროვებას ნაქალაქევის უბანში შემავალ, ნაქალაქევის, ლეძაძამის, ფოცხოს, და უშავათის თემებში. ამავე მიზნით დადგმულ იქნა ზოგიერთ თემებში რამოდენიმე ფასიანი წარმოდგენები ამ რიგად კომიტეტის დაარსების დღიდან დღემდე ე. ი. 26 ივნისამდე მთელს უბანში მოგროვილ იქნა შემდეგი რაოდენობით შემოწირულებანი 1) სიმინდი 10 ფუთი; 2) პურის ფქვილი—ერთი ტომარა; 3) შაქარი ერთი ფუთი. ფულად 8,566.306 მანეთი. უნდა ითქვას, რომ ნაქალაქევის უბნის ყველა პატიოსანი მშრომელნი ერთსულოვნად შეხვდნენ ამ დიდ საქმეს. სულ უმნიშვნელო რიცხვის გამონაკლისით, ყველანი ცდილობდნენ თუმცა მცირე, მაგრამ დახმარების გრძნობით ალსავსე წვლილი შეეტანათ ამ დიად საქმეში, და მით დახმარება აღმოეჩინათ შიმშილისაგან განწირულ მოძმეთათვის. ნაქალაქევის უბნის პატიოსანი მშრომელნი შემდეგშიაც გაუწოდებენ ძმურ ხელს დამშეულ მოძმეთ და არ გახდიან მათ საშინელ შიმშილის მსხვერპლად.

ალ. ჯოჯუა.

—

ვანის რაიონი

ვანის რაიონში დაწყებულია მუშაობა სარწყავი არხის გასაყვანად, რომელმაც უნდა მორწყოს 4 თემის სახნავ სათესი ველები (ვანის, ტობანიერის, ამაღლების და გორის) სიგრძით 25 ვერსამდე. მუშაობა დაიწყო ვანის თემში, დიდი არხის გაჭრა დამთავრებულია სიგრძით 8 ვერსი, ხიდებს გარდა. მუშაობა სწარმოებს ინჟინერ ამხ. იშხნეოვის მეთაურობით, 4 ტეხნიკის დახმარებით. მშრომელი გლეხობა აღფრთოვანებით შეხვდა მუშაობას. ინტენსიური ენერგიით მუშაობა შეიძლება დამთავრდეს 2 თვის განმავლობაში.

ი. ვ.

მთავრობის მოქმედებანი და განკარგულებანი

დეკრეტი № 8.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმისა.

წითელარმიელთა და მათ ოჯახების უზრუნველყოფის დეკრეტის დამატების შესახებ სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი ადგენს:

1. სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ—წითელ-არმიელთა და მათი ოჯახების უზრუნველყოფის შესახებ—1922 წლის აპრილის 25 თარიღითა და მე-3 №-რით გამოცემული დეკრეტის მე-5 მუხლს დაერთოს შემდეგი შენიშვნა:

„ამა მუხლის მოქმედება არა ვრცელდება იმ პირებზე, ვინც ეწევა ვაჭრობას, მრეწველობას ან სხვა რამ წარმოებას,—რის შემოსავალიც განთავისუფლებულ არ უნდა იქნეს გადასახადებისაგან“.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე

ფ. მახარაძე.

ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი **თ. კალანდაძე.**

1922 წ. ივნისის 30.

ტფილისი—სასახლე.

—

დეკრეტი № 9.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმისა.

ქალაქების ფარგლებში მდებარე მიწების გამო აღძრული დავის გადაწყვეტის შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი, იღებს რა მხედველობაში, რომ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატი აწარმოებს ერთ მთლიან საადგილ-მამულო პოლიტიკას ადგენს:

1. საქართველოს რევოლიუციონური კომიტეტის მიერ 1921 წლის ივლისის 27 თარიღითა და 62 №-რით გამოცემული დეკრეტი—მიწის გამო აღძრული თავის გადაწყვეტის შესახებ—გავრცელდეს აგრეთვე ქალაქების ფარგლებში მდებარე მიწებზედაც, გარდა ქ. ქ. ტფილისისა, ბათუმისა, ქუთაისისა და ფოთისა.

2. დეკრეტი ესე ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე

ფ. მახარაძე.

ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი **თ. კალანდაძე.**

1922 წ. ივნისის 30.

ტფილისი —სასახლე.

—

დადგენილება № 8.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმისა.

საქართველოს რევოლიუციონური ტრიბუნალის დებულების 31 მუხლის შეცვლისა და დამატების შესახებ.

საქართველოს რევოლიუციონური ტრიბუნალის დებულების 31 მუხლის შეცვლისა და დამატებისათვის სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი ადგენს:

1. საქართველოს რევოლიუციონური ტრიბუნალის შესახებ მომქმედი დებულების 31 მუხლი შეიცვალოს შემდეგნაირად:

„განაჩენი, რომელსაც ხელს აწერს უწყებული საქმის გამრჩევი სასამართლოს საკრებულოს ყველა წევრი, უნდა შედგენილ იქნეს წერილობით, სადაც აღინიშნება სასამართლოს სხდომის დრო, საკრებულოს შედგენილობა, ბრალდებულის ან ბრალდებულთა სახელი, მამის სახელი, გვარი, ასაკი, კლასობრივი მდგომარეობა, დანაშაულობის ჩადენის დრო და ადგილი, საქმის გარემოება, რომელიც ბრალდების საგნად შეიქნა და როგორც დასკვნითი დადგენილებიდან, ისე სასამართლოს გამოძიებიდან გამომდინარე მოსაზრებანი, რაც საფუძვლად დაედვა დანაშაულად აღიარების განაჩენს და სასამართლოს მიერ არჩეულ სასჯელს; ხოლო იმ შემთხვევაში, როდესაც გამოტანილ იქნება გამამართლებელი განაჩენი—აღნიშნული უნდა იყოს საფუძველი ბრალდებულის უდანაშაულოდ ცნობისა ან იმისა, რომ ჩანადენი მას ბრალად არ ჩაეთვალა.

შენიშვნა: იმ შემთხვევაში, როდესაც საქმე რთული იქნება, სასამართლოს შეუძლიან დაკმაყოფილდეს, თათბირის შემდეგ, სხდომაზე მოკლე რეზოლიუციის გამოცხადებით, რომელშიაც უნდა აღინიშნოს იგივე ცნობები, რაც განაჩენში, ხოლო საქმის გარემოება ვრცლად არ იქნება მოთხრობილი, არამედ განმარტებულ იქნება მარტო ბრალდების საგანი და როდი აღინიშნება ის მოსაზრებანი, რაც განაჩენს საფუძვლად დაედვა. ვრცელი განაჩენის გამოცხადება ამ შემთხვევაში გადაიდება შემდეგი დროისათვის, ხოლო იგი დამზადებულ და გამოცხადებულ უნდა იქნეს არა უგვიანეს სამი დღისა მოკლე რეზოლიუციის გამოცხადებიდან.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე **ფ. მახარაძე.**

ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი **თ. კალანდაძე.**

1922 წ. ივნისის 30.

თბილისი სასახლე.

—

ყველა სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს.

გურიის გლეხობამ და მუშებმა, საქართველოს კომუნისტური პარტიის, გურიის კომიტეტის ხელმძღვანელობით და ენერგიულის მეცადინეობით, გადასდგეს უდიდესი ნაბიჯი: ხელი მოჰკიდეს ოზურგეთ-ნატანების რკინის გზის გაყვანის საქმეს, რომელსაც ფრიად დიდი მნიშვნელობა აქვს, არა მარტო ეკონომიურად, არამედ პოლიტიკურადაც.

საქართველოს კომუნისტურმა პარტიამ, რომელიც დაუღალავად იბრძვის საალმშენებლო ფრონტზე და საფუძველს უყრის ჩვენი ქვეყნის ეკონომიურ აღორძინებას, სრულის შეგნებით და სათანადო ენერგიით დაიწყო მუშაობა ოზურგეთ-ნატანების რკ. გზის გასაყვანად და ღირსეულადვე დააგვირგვინებს, რადგან ამას მოითხოვს, როგორც გურიის გლეხებისა და მუშების, ისე ჩვენი ქვეყნის საარსებო ინტერესები.

ამ გზის გასაყვანად მთავარი საქმე უკვე გაკეთებულია: გადადებულია საკმაო მასალების მარაგი, თანხის თვალსაჩინო ნაწილი, დანიშნულია ინჟინერთა და ხელმძღვანელთა პერსონალი და სხვა; სამუშაოს მეორე ნაწილი კი თავის თავზე მიიღეს გურიის მუშებმა და გლეხებმა, რომელთაც მუდმივ დახმარებასა და ხელმძღვანელობას არ მოაკლებს როგორც მთავრობა, ისე ამ საქმის ინიციატორი კომუნისტური პარტია.

რესპუბლიკის ყოველი პატიოსანი მოქალაქე ვალდებულია ხელი შეუწყოს ამ მუშაობის ნაყოფიერად დასრულებას და გაიღოს თავისი წვლილი გურიაში რკინის გზის გაყვანის სასარგებლოდ.

ვითვალისწინებ რა ყველა ზემორე თქმულს, იმედია თქვენის მხრივ მიიღებთ ენერგიულ მონაწილეობას ამ საქმეში და შექმნით ყოველგვარი მასალის ფონდს ოზურგეთ ნატანების რკინის გზისათვის, შეაგროვებთ ნებაყოფლობითი შემოწირულებას, გამართავთ გასართობს, საღამოებს, სეირნობათ და სხვა რომლის საშუალებითაც შესაძლებელი გახდება საჭირო თანხის და ხელსაწყო მასალის მოგროვება.

ამ საქმისადმი გამოხმაურებამ უნდა დაარწმუნოს ყველა, რომ საქართველოს მშრომელი ხალხი ერთსულოვანია ყველგან, სადაც მას უხდება საერთო ინტერესებისათვის ბრძოლა და შრომა ჩვენი დანგრეული ქვეყნის აღსადგენად და ასაყვავებლად.

ასეთი დახმარება წაახალისებს თვით გურიის მუშებსა და გლეხებს და ამასთან მეტ ენერგიას შეჰმატებს როგორც საქ. კომუნისტური პარტიას, ისე მუშათა და გლეხთა მთავრობას, რომ ბრწყინვალედ დააგვირგვინოს ისეთი საქმე გურიაში, რომლის მოგვარება ვერ შესძლო ვერც ნიკოლოზის და ვერც საქართველოში რამდენიმე წლის განმავლობაში გაბატონებულმა მენშევიკურმა მთავრობამ.

ამასთან ეს პირველი ნაბიჯი მშრომელი ხალხის საერთო ინიციატივის გამოჩენისა რესპუბლიკის მაშტაბით ისეთ საქმეში, როგორიცაა რკინის გზის გაყვანა გურიაში, მისცემს იმის მაგალითს ყველას, თუ როგორ ადვილად და სწრაფად შეიძლება მოგვარება მსგავსივე საჭირო საქმეების ყოველ მაზრაში კერძოთ და მთელს რესპუბლიკაში საერთოდ.

თქვენ მიერ გადადგმული ნაბიჯის შედეგები გვაცნობეთ დრო გამოშვებით. შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატში.

შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარი **გეგეჭკორი.**

პარტიული

ოთხშაბათს, 5 ივლისს, საღამოს 6 საათზე, აღმასკომის შენობაში (ყოფ. ქ. დუმ.) შესდგება მე 4 რაიონის დელეგატების კრება. იაჩეიკებზე მიმაგრებულ ამხანაგ პასუხისმგებელ ხელმძღვანელების თანადასწრებით. დღის წესრიგი: 1) მოხსენებები ადგილებიდან, 2) პარტიული კონფერენციის შედეგი და 3) იაჩეიკებში მეცადინეობის შესახებ. ყველას დასწრება სავალდებულოა პარტიულ დისციპლინის ძალით დანიშნულ დროზე.

სარედაქციო კოლეგია.

ს. ს. ს. რ. მიწათ-მოქმედების

კომისარიატი

ამით აცხადებს ყველას საყურადღებოთ, რომ სასტიკათ აკრძალულია ყალბი ეტიკეტებიანი ღვინოებით ვაჭრობა

ღვინით მოვაჭრენი, რომელთაც მიწათ მოქმედების კომისარიატის (ყოფილი საუფლისწულო უწყების) ღვინოების მსგავსი ან მიმგვანებული ეტიკეტები აღმოაჩნდებათ, დატუსაღებული იქნებიან და ღვინოები ჩამოერთმევათ დამშეულთა სასარგებლოთ.

ეტიკეტების შემოწმება დაიწყება ამა წლის 15 ივლისიდან

მიწათ-მოქმ. კომისარიატის საქმეთა მმართველი: **გ. ბერიძე.**
სახელმწიფო ღვინოების საწყობის გამგე: **ვ. კანდელაკი.**
(3—1)

ქ. თბილისის აღმასკომის საადგილ-მამულო განყოფილებიდან

შაბათს, 8 ივლისს

დანიშნულია საჯარო ვაჭრობა ბოსტნეულობის: პომიდორის, კართოფილის, კომბოსტოსი, ბადრიჯანის, კიტრის და სხვა და სხვა წვანილეულობის, აგრეთვე სიმინდის, ქალაქის მამულში № 1. (ყოფილი მანთაშევის მამული) ვარანცოვის, № 125.

საჯარო ვაჭრობა მოხდება 8 დესეტინა მიწაზე დათესილი ზემოხსენებული ბოსტნეულობით

საჯარო ვაჭრობა შესდგება ქ. № 1 მამულში (ყოფილი მანთაშევის ბაღი) დღის 12 საათზე. თუ დანიშნულ დროს საჯარო ვაჭრობა შემთხვევით არ შესდგა, უკანასკნელად გადიდობა მეორე დღისათვის (9 ივლისი) დღის 12 საათზე იმავე ადგილზე.

საჯარო ვაჭრობის პირობებზე მოლაპარაკება შეიძლება ქალაქის საადგილ მამულო განყოფილებაში, ოთახი № 52, ან ქალაქის № 1 მამულში.
(2—2)

ელექტრონის, რენტგენის და სინათლის

სამკურნალო

საწოლი ოთახებით

მიხეილ გედევანიშვილისა

ტფილისი, ყორღანოვის ქუჩა № 20, ტელ. 7—91.
(25—2)

განცხადება

თანახმად ქალ. თბ. აღმასრულებელ კომიტეტის პრეზიდიუმის დადგენილებისა 24 მაისის ა. წ.

თვითეულ სამილიციო უბნებისათვის ინიშნება შემდეგი დღეები სადარაბო ქირის შემოსატანად ყოველთვიურად ა. წ.

დარაბების მეპატრონეებმა აუცილებლად უნდა შემოიტანონ სადარაბო ქირა ქალაქის სალაროში აღნიშნულ ვადებში.

1	უბანი	28—29	რიცხვი ყოველ თვისა
2	„	15,16 და 17	„ „ „
3	„	18,19 და 20	„ „ „
4	„	12,13 და 14	„ „ „
5	„	8,9,10,11	„ „ „
6	„	30	„ „ „
7	„	21—22	„ „ „
8	„	4,5,6,7	„ „ „
9	„	1,2,3	„ „ „
10	„	23,24,25	„ „ „
11	„	26	„ „ „
12	„	27	„ „ „

1-ლ ივლისიდან სადარაბო გადასახადი იმ დარაბებზე, რომლებზეც არ იყო მომატებული სახით შეწერილი გადასახადი 1-ლი მაისიდან ა. წ. გადიდებული იქნება 50 პროც.

ის მოიჯარადები, რომლებიც აღნიშნულ ვადაში არ შამოიტანებენ საიჯარო გადასახადს, გადაიხდიან ჯარიმას 50-ათას მანეთს ყოველ გადაცემულ დღეებზე. ის მეპატრონები, რომლებიც გადააცილებენ 10 დღეს კარგავენ უფლებას თავის დარაბზე.

ქალ. ტფ. აღმასრულებელ კომიტეტის
საფინანსო განყოფილების გამგე: **თ. ღლონტი.**
(5—4)

ხელის მომწერთა საყურადღებოდ

ფულის დაგვიანებით მიღებისა და გაზეთების გზავნის შეწყვეტის თავიდან ასაცილებლად, გაზეთის ტ რ ე ს ტ ი ს მთავარი კანტორა იღებს ხელის მოწერას ივლისის და შემდეგი თვეებისათვის.

ხელის მოწერა მიიღება **თბილისის და ბათუმის** ყველა გაზეთებზე.

ხელის მოწერის ფასი—ძველია.

ვინც 30 ივნისამდე არ მოაწერს ხელს, მათ მოესპობათ გაზეთების გზავნა 1 ივლისიდან.

დაიკარგა

ბესარიონ ლუკიშვილის სახლის ხელშეკრულება. სახლი მდებარეობს დიმიტრის ქუჩა № 12. მე-11 უბანში. ნაყიდია სახლი 15 მარტს 1918 წელს.
(1—1)

ტირაჟი 10,000. რ. დ. ს. ც. საქართველოს უმაღლეს სახალხო მეურნეობის საბჭოს პოლიგრაფიულ განყოფილების მე-2 სტამბა, კრუზენშტერნის ქ. № 4.